VESTERN

D. Finegan

ZLOČINAČKO GNEZDO

BROJ 232 ● 27 DINARA

ROTO BIBLIOTEKA X-100

VESTERN

232

1991

D. Finegan

ZLOČINAČKO GNEZDO

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Recenzent
S. BILKIĆ

Lektor
E. MARKOVIĆ

*Izdaje i štampa NIŠP »DNEVNIK« Novi Sad, Vojvođanskih brigada 7, telefon 021/621-555 ● Žiro račun 65700-603-7711 ● Direktor »Dnevnika« **Miodrag Karadžić** ● Za izdavača: **Ilija Vojnović** ● Odgovorni urednik: **Milorad Predojević** ● Grafički urednik: **Juliš Arvanitidis** ● Sekretar redakcije: Zdenka Karabasil ● Korektor: Jovan Uglješa*

YU ISSN 0013—1997

D. Finegan

ZLOČINAČKO GNEZDO

Alabama je uklet grad. Svaka ulica, svaki stanovnik, sve je tu stoput prokleto. Da sam malo mlađi, ni trena se ne bih zadržavao ovde. Iako mi se čitav svet čini šugav i pokvaren, ne verujem da igde postoji toliko zlobe i besa kao ovde. Da, moj prijatelju. . .

Pomoćnik šerifa u Alabami Meril Holms nije ni očekivao da mu njegov prijatelj, šerif Barel odgovori.

Holms je sedeo na stolici postavljenoj uz rešetke ćelije. Pogrbljen, skupljenih ramena i pognute glave, šerifov pomoćnik već je izgledao poput starca, iako nije navršio ni četrdesetu godinu.

Čupava, neuredna kosa, uokvirivala je ispijeno, tamno lice prerano istrošenog čoveka. Mutne, vodnjikave oči odavno su izgubile sjaj. Tamni kolutovi pod očima upotpunjavali su njegov zapušten izgled.

Šerif Barel se nije obazirao na reči svog pomoćnika Holmsa.

Već gotovo čitav sat vremena tupo je gledao u »Glas Alabame«, novine koje je raširio pred sobom. Bledo, slabo svetlo iz petrolejske lampe, titralo je i poigravalo se nejasno otisnutim, masnim, olovnim slovima.

Barela su novine zanimale isto toliko koliko i Holmsova priča — nimalo!

Tek nakon nekoliko minuta provedenih u tišini, šerif je primetio da nedostaje zvuk Holmsovog jednoličnog, grubog glasa. Okrenuo se u stolici i pogledao pomoćnika.

Ta mala kretnja nije prijala Barelu. Pomaknut iz dremeža, iz potpune pasivnosti, morao je videti i ono što nije želeo.

Mala šerifova kancelarija po svemu je ličila na tolike zapadnjačke šerifske kancelarije. Uz daščana vrata visila je tabla s nekoliko poternica koje su se vrlo retko menjale. Soška s oružjem i mali ormarić, osim šerifovog stola i dve stolice, bili su svi predmeti u kancelariji.

Širom otvorena stražnja vrata pokazivala su mračni hodnik, koji je delio dve ćelije.

Sedeći na stolici, gledajući preko ramena, Maks Barel je video u tami leve ćelije drveni ležaj i vrhove čizama momka koji je ležao u ćeliji.

Vrata ćelije bila su širom otvorena. Svoju dvocevnu sačmaricu, Meril Holms oslonio je o vrata.

Dugim, teškim uzdahom, Maks Barel je narušio tišinu. Opet se nalaktio na sto. Dlanovi-

ma je uhvatio glavu. Zažmurio je.

Opet je usledila duga tišina.

Tek nakon mnogo vremena čulo se škripanje stolice s koje se podigao Meril Holms.

— Ja bih mogao poći, zar ne? — upitao je šerifov pomoćnik.

Ni ne čekajući odgovor, uz težak uzdah, Holms se sagnuo i dohvatio svoju dvocevku. Međutim, još nije odlazio. Odjednom nervozan, prebacivao je težinu tela s noge na nogu, pogleda uprtog u pod.

Čekao je da mu Barel bar nešto kaže, da bilo kako prekine gluvu tišinu.

No, šerif je nezainteresovano sedeo nagnut nad sto, nad novine koje nije čitao. Njegova široka, snažna ramena pomaknula su se tek kada su odjeknuli bučni Holmsovi koraci, kojima je prišao stolu.

Šerif je podigao glavu.

— Ideš, ha? — upitao je pomoćnika tihim, slabim glasom.

— Idem, već je kasno.

Barel je opet pognuo glavu.

Bilo mu je teško da izdrži pogled Holmsovih mutnih, već staračkih očiju. Šerifovi nervozni prsti zadobovali su po stolu, ali su istog trenutka i utihnuli, kao da se uplašio tih zvukova.

A, Holms nije odlazio.

Obojica su znali šta će se dogoditi kada Holms ode iz kancelarije. Iako svesni da produžavanjem neizvesnosti ništa sebi ne olakšavaju muku, nisu pronalazili pravi način da odglume ravnodušnost.

Iako je znao da bi mu najbolje bilo da se okrene i ode u tminu tople letnje noći, Meril Holms je hteo još nekoliko reči sa šefom; što besmislenijih reči — to bolje, bolje za obojicu!

— Šta piše u novinama? — u jednom dahu upitao je Holms i nagnuo se nad sto, da bolje osmotri te — njemu nerazumljive — črčkarije po papiru.

Barel je sklonio ruku s novina, kao da se opekao o njih. Iznenada je postao svestan tih nekoliko listova papira. Kao da nije razumeo pomoćnikovo pitanje, tupo se zagledao u novine.

— Sreo sam jutros Linemaera — napomenuo je Holms, setivši se mladog, tek nedavno pristiglog u Alabamu, urednika novina.

Šerif više nije hteo da trpi Holmsova nepotrebna pitanja.

Iznenada, kao uboden, ustao je sa stolice i brzim, nervoznim pokretima presavio novine. Gurnuo ih je u jednu ladicu stola.

— Linemaer hoće da dobije po nosu, eto, to piše u novinama — promrmljao je šerif glasom u kojem se jasno osećao bes. — Taj balavac prosto vapi za dobrom lekcijom. Ako se ne opameti, i dobiće je!

Holms je spustio pogled.

Barelov nervozni glas sasvim ga je preplašio. Shvatio je da ne vredi trošiti reči, da se ne može izbeći ono što se mora dogoditi.

Nekoliko dugih trenutaka vladala je tišina.

Osećajući snažan miris nervoze i neizvesnosti u vazduhu, Holms je odlučio, konačno, da ode. Slegnuo je svojim slabim, mršavim ramenima.

— Idem ja. . . — promrmljao je i krenuo prema vratima kancelarije.

Barel ga je pratio pogledom.

— Stanite, gospodine Holms!

Taj iznenadni poziv poput eksplozije odjeknuo je kancelarijom. I Holms i Barel, naglo su se okrenuli i zagledali u Ronalda Standa.

Mladić je stajao u okviru stražnjih vrata, pred svojom ćelijom.

Plavokos, još gotovo dečačkog

lica, s osmehom je gledao neveselog šerifovog pomoćnika.

— Gospodine Holms, nemojte zaboraviti sutra cigarete da mi donesete! — rekao je mladić i glasno, bez mnogo razloga, nasmejao se svojim rečima.

No, Holms i Barel nisu delili njegovo vedro raspoloženje.

— Cigarete? — promucao je Holms.

— Da, eto, već ste zaboravili!

Mladićev široki osmeh nije mogao uticati na dvojicu starijih muškaraca. Ozbiljnih, hladnih lica oni su nemo gledali njegovu prostodušnu, lepršavu mladost, koja se poput mirisa širila iz njegovog snažnog tela.

— Neću zaboraviti, zaista. . . — zbunio se Holms. Ušeprtljao se, pa je jedva pronašao bravu na vratima. — Doneću cigarete, sigurno. . . — dodao je, žurno i nespretno odlazeći na tamnu ulicu.

— Sav je zbunjen! — nasmejao se mladić kada je šerifov pomoćnik otišao.

No, Barel nije bio razgovorljiv.

Da bi izbegao dijalog sa Stendom, šerif je obišao sto i prišao prozoru.

Noć nad Alabamom bila je vedra. Kroz mutno, ko zna od kada neoprano staklo, šerif je video žutu mesečevu kuglu. Već je krenuo da otvori prozor — da u kancelariju pusti malo svežeg vazduha — kada se setio svoje neugodne rabote, koja ga čeka.

Zaustavio je ruku u pola pokreta. U odrazu prozora video je svoj lik.

Ispod oboda širokog »Stentona«, iz tamnih duplji, gledale su ga sitne, vlažne oči. Dvodnevna brada skrivala je ožiljak koji je zaradio pre nekoliko godina. Kiseo izraz lica upotpunjavao je njegov neveseo izgled.

U polutami, iza sebe, video je Ronalda Stenda, kojem je osmeh nestao s lica.

— Ronalde! — pozvao je šerif mladića.

Barel se okrenuo prema momku.

— Izvolite, gospodine Barel — opet se nasmejao Ronald Stend.

Bez reči, sporim pokretima, šerif Maksimilijan Barel izvukao je revolver iz korica i njegovu cev okrenuo prema mladiću.

Jasno je video kako se njegove zenice šire. Video je strah i očaj. Prepoznao je stotinu onih pitanja koja bi Stend hteo postaviti, a na koja Barel ne bi mogao dati odgovor, pa ih zato i ne želi ni čuti.

Mladićeve usne su zadrhtale. Plave, iskrene oči ispunile su se suzama. Polako, preslab da se pomeri, pokušao je nešto reći suvim usnama.

Nije stigao.

Barel je potegao obarač.

Strašan prasak dugo je grmeo u zatvorenoj prostoriji. Miris barutnog dima nije se razilazio. Šerif Barel izvršio je svoj prljavi posao.

Dve tamne mrlje krvi ostale su na zidu, o koji je udarilo telo nesrećnog mladića. Njegov prazni, staklasti pogled bio je uprt u titravi plamičak svetiljke.

Barel je iz doboša izvadio praznu čauru i zamenio je novim nabojem. Gurnuo je čauru u džep i okrenuo se da otvori prozor.

U odrazu ugledao je kratak blesak metalne zvezde na grudima. Samo jedan trenutak trajala je slabost. Kajanje mu nije vredelo. Zločin je izvršen.

1

Daj mi samo jednu! — zatražio je visoki, snažni mladić.

Njegovim preplanulim licem razlio se širok osmeh pun zadovoljstva. No, smejale su se samo usne; oči su mu ostale hladne i ozbiljne.

Izbledela odeća bila mu je prekrivena talogom prašine. Zabacio je šešir unazad, na potiljak i pustio da mu duga, svetla kosa u pramenovima pada niz nasmešeno, četvrtasto lice.

Nemo je otrpeo oštar, procenjivački pogled kicoški obučenog momka, koji je delio karte. Niko za stolom se nije micao. Dvojica starijih građana, ćutke, zavaljeni u udobne naslonjače, pratili su šta se događa. Njihove karte bile su već odložene.

Kicoš nije žurio.

Kako je plavokosi momak istrpeo njegov pogled, uredno odeveni kockar samo je slegnuo ramenima i protivniku pružio traženu kartu.

Salun je bio poluprazan. Ono malo svakodnevnih gostiju otišlo je da dočeka kočiju iz Sonore. Oko stola za kojim se igrao poker nije bilo nikoga.

Plavokosi momak skupio je karte. Dobacio je protivniku još jedan pobednički osmeh i počeo polako, sporo »gustirati«. Delić po delić, otkrivao je dobijenu kartu.

Mladićevo lice nije se promenilo kada ju je celu ugledao.

Sačekao je nekoliko trenutaka i letimičnim, kratkim pogledom odmerio hrpu novčanica na sredini stola. Upitno je pogledao protivnika.

— Ti nećeš ništa? — upitao je.

Kockar je samo odmahnuo glavom.

— Šteta, a baš sam mislio da prava igra tek sada počinje — osmehnuo se dugokosi mladić. — No, pokaži, onda šta imaš.

Neko vreme trajala je neizvesnost.

Iako ulog nije bio naročito veliki, svako delenje se igralo vrlo oprezno, s punom koncentracijom. Iole veći dobitak — baš kao i gubitak — mnogo bi značio svakom od igrača.

— Imam »ful« kraljeva — rekao je mladić.

Kockarevo lice prekrila je tamna senka.

— »Ful»?

— Da, naravno — još radosnije se nasmejao momak, shvativši da je pobedio. — Ja ti, prijatelju moj, igram samo na sigurno. . .

Mladić je pokazao svoje karte i oprezno ih složio na sto. Namignuo je nervoznom protivniku i pružio ruke prema novcu.

Niko nije ni reč progovorio dok je spremao dobitak u džepove. Pažljivo, svaku novčanicu pet puta okrenuvši, presavio je novac i spremio ga. Nalaktio se na sto i pogledom prešao preko neveselih lica svojih protivnika.

— Mislim da je za danas bilo dosta — rekao je s osmehom na licu.

— Dosta? Tek smo počeli! — usprotivio se kockar.

Uredno odeveni profesionalni hezarder govorio je tiho, nesigurnim glasom. Okruglo, znojem orošeno lice pognuo je, kao da se stidi svog poraza.

— Dosta je bilo — odmahnuo je mladić rukom. — Od ručka sedim ovde. Ogladneo sam. Posle večere možemo nastaviti s kartanjem.

To je — čini se — odgovaralo i dvojici sredovečnih muškaraca, koji su počeli spremati u džepove ono malo neprokockanog novca.

Pre nego što će se ljudi razići, s ulice je u salun nahrlila gomila ljudi.

Odmah je zavladala prava atmosfera tople, prijatne večeri,

koju bi svako želeo što zabavnije provesti. Bučni koraci mešali su se s nepovezanim, rastrganim delovima glasnih razgovora.

Za šankom se stvorila gužva. Reči i glasan smeh odjekivali su velikom prostorijom. To je donelo pravu živost.

Plavokosi mladić okrenuo se u stolici i tako, sa strane, s osmehom na licu, posmatrao salun. Zadovoljan zbog napunjenih džepova, odjednom je osetio da mu je grlo suvo i žedno.

Već je hteo da ustane, kada su se iz gomile, prema njemu uputila dvojica muškaraca.

Uz Ričarda Bonda, mladićevog prijatelja, koračao je stranac vrlo otmenog izgleda. Odelo od skupe tkanine bilo je prašnjavo, no videlo se da je reč o momku koji ne mora hleb zarađivati jašući za kravama.

— Hej, Majk, tebe tražimo! — pozvao je Bond svog plavokosog prijatelja.

Ričard Bond i stranac su mu prišli.

Lepo odeveni čovek nije blistao od sreće zbog tog susreta. Stao je uz sto i dugim pogledom odmerio dugokosog mladića. Pre nego što je bilo šta rekao, spustio je svoju kožnu torbu na pod.

— Vi ste Majk Stend? — upitao je čvrstim i jasnim glasom.

— Da, ja sam.

— Ja sam Denis Olman — predstavio se stranac. — Hteo bih razgovarati s vama.

Stend je napravio začuđeno lice. Slegnuo je svojim snažnim ramenima.

— Već razgovaramo — promrmljao je i osmehnuo se.

Strancu se nije svidelo mladićevo spontano ponašanje. On je kratko uzdahnuo i pogledom prešao preko salunskih prozora. Kada je opet progovorio glas mu je izgubio i onu trunku ljubaznosti, koju je do tada imao.

— Došao sam da razgovaram s vama u vezi s vašim bratom Ronaldom — progovorio je.

— Ronaldom!? — iznenadio se i još više zbunio Majk Stand.

S lica mu je istog trena nestao osmeh. Umesto zadovoljstva, tamna sena bola i sete preletela je preko njegovih krupnih, plavih očiju. Donja usna mu je zadrhtala dok je pominjao ime ubijenog brata.

Ustao je, ni ne pogledavši ljude s kojima je kockao. Za trenutak je skrenuo pogled na ozbiljno, hladno lice svog prijatelja Bonda.

— Šta vi znate o mom bratu? — obratio se Stend neznancu.

— Ne mnogo, ali mislim da će vas to interesovati — stranac je već bio mnogo zadovoljniji mladićevim ponašanjem nego malopre.

— Pođimo da sednemo za sto — pozvao je Stend.

Pokazao je rukom za jedan od slobodnih stolova, u dnu saluna. Ričard Bond i stranac već su krenuli prema stolu, kada je Stenda zaustavio glas momka kojeg je pobedio u pokeru.

— Hej, kuda, prijatelju? — glasno je upitao kicoš i krenuo da ustane sa stolice.

Besan, opasan Stendov pogled zaledio je kockarevu kretnju. Plavokosi momak odmerio je kockara oštrim pogledom.

— Nije u redu... — počeo je popustljivim, preplašenim glasom nešto objašnjavati poraženi kockar, no mladić ga nije želeo da sluša.

— Kasnije! — odsekao je i otišao za Bondom.

Seli su i nekoliko trenutaka ćutali.

Bogato odeveni gospodin Olman negovanim prstima otre-

sao je prašinu sa šešira. Tek kada je popravio odeću, posvetio je pažnju svojim mladim sagovornicima.

— Dugo sam putovao. . . — rekao je, a umor u očima potvrđivao je te reči. — Maločas sam stigao kočijom iz Sonore.

— Ričarde, donesi nam piće — obratio se Stend prijatelju.

— Pivo? — upitao je Ričard Bond stranca.

Gospodin Olman razmišljao je jedan tren.

— Može! — odlučio je. — Pivo će mi prijati nakon ove prašine, koju sam gutao celim putem.

Dok je zdepasti, snažni Bond otišao do šanka, Majk Stend je pogledom pažljivo procenjivao svog iznenadnog posetioca.

— Vi ste poznavali mog brata? — upitao je.

Stranac je odmahnuo glavom.

— Ne, nisam — rekao je. — U vreme dok je vaš brat živeo u Alabami, ja sam se školovao na Istoku. Stigao sam ovamo tek pre mesec dana.

Čovek je zastao na trenutak, dozvolivši sagovorniku da razmisli o tim rečima.

— Vama ništa ne znači moje prezime: Olman? — iznenada je upitao stranac.

— Ne, ne... — zbunio se Stend.

Njegovo široko, preplanulo lice razvuklo se u tužnu grimasu.

— Zar bi mi trebalo šta značiti? — upitao je.

— Moj stric, Džordž Olman, bio je dugogodišnji sudija u Alabami.

— Bio?

— Da, umro je pre tri nedelje; zbog toga sam se i vratio sa školovanja — objasnio je Denis Olman. — Uostalom, zbog toga sam i ovde.

— Zbog njega? Ne razumem vas... — priznao je Majk Stend.

No, pre nego što je počeo s objašnjavanjem, bogati sudijin nećak, sačekao je da Ričar Bond — koji je doneo pivo — ostavi piće i sedne.

— Možemo li nastaviti razgovor? — upitao je stranac i pogledom pokazao na Bonda.

Stend je pogledao prijatelja.

Od njega nije imao tajni. Vezivalo ih je prijateljstvo još iz detinjstva. Nekada, nekada davno, bili su kao tri brata: on, Ričard i Ronald.

— Govorite, govorite slobodno... — rekao je Stend.

— U redu — slegnuo je ramenima Denis Olman. — Moj stric je bio sudija i kada je vaš brat ubijen u Alabami. Ja sam celu priču saznao tek nakon povratka s Istoka. Ubica vašeg brata nikada nije otkriven, iako je moj stric pokrenuo istragu, koju je vodio šerif Barel. Ma kako vam to čudno izgledalo, upravo on — stric Džordž — već na samrtničkom odru, sebe je proglasio krivcem za to ubistvo.

Stend i Ričar Bond se zbunjeno pogledaše.

— Ja ne znam šta se događalo pre pet godina — nastavio je da govori Olman. — Mene, uostalom, to i ne zanima. Odmah nakon razgovora s vama — na koji me obavezao stric — ja se vraćam u Boston. Naime, stric je želeo da vas nađem i da vam kažem kako je on krivac za smrt vašeg brata Ronalda. Ipak, rekao je da je mnogo veći; »pravi«, kako je on rekao; krivac još uvek na slobodi, živ. Poručio vam je da taj čovek još uvek živi u Alabami.

Nakon tih reči usledila je duga ćutnja.

Majk Stend je sabirao to šta je čuo.

Malo šta je razumeo. I da se radilo o mnogo manje bolnom

pitanju — nego što je srmt mlađeg brata — Stend bi teško shvatio sve što je stranac rekao. Dugo je napeto razmišljao o tome šta je čuo.

— Ja ne razumem mnogo... — priznao je i Denis Olman. — Ja samo sprovodim želju svog strica da vas o tome obavestim. Možda je i on umešan u to ubistvo, pa je, pred samu smrt, želeo zbrisati greh tako što će vas uputiti da se osvetite i kaznite zločinca. Ne znam...

Ni Majk Stend nije znao.

— Zašto onda nije rekao ime ubice? — upitao je Ričarad Bond, koji je pomno slušao svaku reč.

Stranac je samo slegnuo ramenima.

— Stric vam je mrtav? — upitao je Stend nakon nekog vremena.

— Da, rekao sam.

— Da li mi je poručio još nešto osim toga da je i on kriv za bratovljevu smrt?

— Ne, meni ništa nije rekao.

Denisa Olmana nije mnogi interesovala sudbina ni Ronalda, ni Majka Stenda. Bogati sudijin naslednik udobnije se namestio u naslonjaču Otpio je nekoliko gutljaja piva i maramicom obrisao penu s usana.

— Ja sam svoju obavezu ispunio — rekao je i ustao. — Ako budete odlazili u Alabamu, posetite moju strinu Katarinu Olman. Ona je još uvek tamo. Nije želela poći sa mnom. Možda vam ona može nekako pomoći. Do viđenja, ja sada idem potražiti smeštaj.

Majk Stend je ustao i rukovao se sa strancem. Odmerio ga je dugim pogledom, ali ništa osim hladne ravnodušnosti nije video.

— Hvala vam, gospodine Olman — rekao je dugokosi mladić.

— Nije mi bilo drago što sam morao toliko putovati, ali obećao sam stricu — promrsio je Olman. — Želim vam mnogo sreće. Verovatno će vam ona biti potrebna.

— Uvek mi je potrebna — uspeo se osmehnuti Majk.

Pogledom je otpratio Denisa Olmana do izlaznih vrata saluna.

Seo je na stolicu i odvagnuo se na njenim zdanjim nogama, koje su bolno škripale pod težinom njegovog krupnog tela.

Dugo je ćutke gledao u smeđu, hladnu tečnost. Tupim pogledom posmatrao je bele nabore pene koja se uhvatila po staklu čaše.

Nakon toliko proteklog vremena vratila se misao o mrtvom bratu.

Prvi stvarni susret s pojmom smrti, Majk Stend doživeo je u prljavoj sobi u Santa Feu. Tamo je ležao, kada mu je Ričard Bond doneo neugodne vesti da je Ronald ubijen u Alabami.

To je bio prvi udarac koji je smrt zadala Majku; težak udarac.

Dugo, vrlo dugo Majk se nije mogao pribrati od tog šoka. Mnogo puta je video krvave obračune, video je ubijene i ubice, no nikada nije osetio taj ledeni dah smrti, nikada tako blizu.

Pomisao da mu je brat mrtav, da više nikada neće videti njegov dečački osmeh, njegove tople, iskrene oči, dovodila je Majka na ivicu ludila.

O osveti nije razmišljao. Nikada sve dok od sudijinog nećaka nije čuo da ubica još živi u Alabami. Trag se pojavio sam. Pojavio se i pozvao ga da ga sledi; a Majk ništa drugo nije ni želeo.

Plavokosi momak nije ni osetio koliko je vremena prošlo od kada je završio razgovor s Denisom Olmanom.

Sedeo je i tupo zurio u ko zna koju čašu piva. Pred očima promicale su mu stare uspomene. Opet je proživljavao sve ono što ga je zadesilo u Santa Feu. Ista rana drugi put je krvarila.

Kada je podigao pogled, video je kako ga Bond nemo posmatra.

— Ričarde, ja ću u Alabamu — rekao je svoju odluku prijatelju.

Bond je klimnuo glavom.

— Kada ćemo krenuti? — upitao je.

Stend nije odmah odgovorio.

Gledao je ozbiljno, četvrtasto prijateljevo lice.

Ričard Bond nije bio stariji od Majka, ali mu je vreme u lice otisnulo dublje tragove. Splet bora oko očiju i usana, isekao je njegovu preplanulu kožu. Sitne, kao gar crne oči, usekle su se u duboke, tamne, očne duplje, povrh kojih su stršale guste, čekinjaste obrve.

Kratka, tromilimetarska kosa, sasvim je odgovarala Bondovom ne odviše lepom i simpatičnom izgledu.

No, Stend je znao da se može pouzdati u tog zdepastog, čvrstog momka. Bez mnogo reči odlično su se znali sporazumevati.

— Ričarde, ne znam šta me čeka u Alabami — rekao je Majk tihim glasom. — Sigurno me tamo niko neće dočekati cvećem.

— To je dobro — promrsio je Bond. — Ne volim cveće i slične gluposti...

Stend nije mogao zadržati ozbiljan izraz lica.

Iako ni trena — od kako je čuo Olmanove vesti — nije razmišljao o tome da ide sam ili s debelim prijateljem, znao je da će zajedno krenuti u taj grad, o kojem nisu čuli ništa dobroga.

— Kada krećemo? — upitao je Bond.

— Sutra. Vratićemo se ovom kočijom za Sonoru, a zatim nastaviti dalje. Danas sam imao sreće, dobio sam nekoliko dolara na pokeru.

— To je dobro — osmehnuo se Bond. — Kada platimo prevoz, valjda će nam ostati i nešto za piće.

Bondov pogled je kliznuo niz praznu pivsku kriglu.

Majk je to razumeo.

Plavokosi mladić se osmehnuo prijatelju. Ustao je i domahnuo krčmaru, pokazavši mu, da im donese novo piće. Noć je tek počela.

2

Kada su stigli, gradom je vladala zapara.

Mala železnička stanica nalazila se na samom izlazu iz grada. Nekoliko velikih, praznih korala okruživalo je prugu i s jedne i s druge strane. Do stanice se stizalo jednom od sporednih ulica.

Sišavši iz voza, Majk Stend i Ričard Bond nisu pobudili ničije zanimanje.

Gomila radoznalih besposličara nije ni primetila dolazak dvojice mladića koji se ni po čemu nisu razlikovali od ostalih bezbrojnih lutalica, koji su neprestano pristizale i odlazile iz grada.

Neugledni, prašnjavih, iznošenih odela i običnog izgleda, mirno su prošli kroz gužvu, a da ih niko od dosadnih i nametljivih besposličara nije ništa pitao, niti im ponudio da kupe kakvu sitnicu.

Izašavši na glavnu ulicu, zastali su na tremu trgovine tekstilom.

Osim sedla, nisu imali nikakav prtljag. Ostavivši tu jedinu svoju dragocenost na podu trema, osmotrili su neveliki grad.

Na ulici gotovo da i nije bilo ljudi. Na tremu pred salunom, u

dubokoj hladovini, za jednim stolom sedela su tri besposlena momka. Osim njih, niko više nije bio na širokoj, prašnjavoj ulici Alabame.

Velike, celodnevne vrućine saterale su ljude u kuće, u koliko — toliko podnošljivo okrilje hladovine. Zapara, koja je legla na grad, postajala je sve nepodnošljivija, sve nesnosnija.

Predmeti su gubili svoje prave oblike. Činilo se da potitravaju, lelujaju. Samo minut sedenja ili stajanja na suncu, isterao bi litru znoja na lice.

Majk Stend je nezadovoljno promrmljao nekoliko sočnih psovki kada je video da se salun nalazi s druge strane ulice. Umesto da se odmah uputi preko puta, da podnese sunčevu vrelinu, oslonio se ramenom o potporni stub trema i počeo da mota cigaretu.

— Nisam znao da je Alabama ovako bedan grad — rekao je Ričard Bond, prelazeći oštrim okom preko sivih, jednoličnih fasada na brzinu sklepanih zgrada.

Stend je upro pogled prema velikoj zgradi, zidanoj opekom.

Već na prvi pogled videlo se da vlasnik nije škrtario prilikom gradnje. Belo okrečena, s krovom od crvenih crepova, zgrada je dominirala ulicom. Tamna boja prozorskih okvira i vrata lepo je pristajala uz izrezbarenu, vešto izrađenu ogradu od drvenih oblutaka.

— Ova kućica ni ne izgleda tako bedno — pokazao je Stend tu belu zgradu.

— Ona ne — složio se Bond — ali ostale zgrade nisu zaslužile da se zovu kućama.

— Možda ćemo ipak pronaći kakav dobar salun.

— To ćemo prvo proveriti, naravno.

Stend je zapalio cigaretu.

Pominjanje saluna podsetilo ga je na žeđ, koju je morao podnositi većim delom puta. Mljacnuo je suvim usnama i glasno uzdahnuo.

Krenuli su preko puste ulice. Suva prašina do zglobova je gutala čizmice. Bez zaklona hladovine, već nakon nekoliko koraka bili su sasvim mokri od znoja.

Nisu ni ušli u salun.

Popeli su se na trem i seli u široke, slamnate naslonjače. Momci koji su sedeli za drugim stolom nisu ih ni pogledali.

Stend je nadlakticom pokušao obrisati znoj koji mu se slivao niz lice. Ni duvan mu nije prijao. Stavio je sedlo na pod. Nadlakticom je obrisao znoj sa čela. Teškom mukom istrpeo je tih nekoliko trenutaka, koliko su čekali da se pojavi krčmar.

Naručili su pivo i udobno se zavalili u naslonjače.

— Zaboga, još jednom ćemo morati preći ulicu — iznenada je promrmljao Majk Stend, pokazavši glavom na zgradu u kojoj se nalazila šerifova kancelarija i zatvor, koja je bila upravo naspram saluna.

Bond je slegnuo ramenima.

I njemu je šetanje po vrućini pravilo velike probleme, ali je pokušavao da ih nadvlada sa što manje jadikovanja.

— Zar misliš još danas da razgovaraš sa šerifom? — upitao je Stenda.

— Naravno, samo ćemo prvo popiti pivo pa odmah idemo preko...

Pivo je bilo odlično, hladno. Svakim gutljajem umorni putnici osećali su kako im se snaga vraća. Osveženi, nisu se lako odlučili da ostave hladovinu i krenu preko ulice, u šerifovu kancelariju.

Ipak, nisu hteli da čekaju.

Teškim, umornim koracima

prevalili su tih dvadesetak metara golog prostora. Na tremu ispred kancelarije, ostavili su sedla. Njihovi odlučni koraci glasno su odjeknuli po daskama trema.

Međutim, ni to nije bilo dovoljno da iz dremeža trgnu šerifa, koji se ljuljao na zadnjim nogama stolice, stavivši svoje noge na rub stola. Tek kada su ušli u kancelariju, čovek s metalnom zvezdom na grudima kažiprstom je gurnuo šešir s očiju i pogledao ih.

Šerifovo mladoliko, mršavo lice nije odavalo veselje zbog te posete.

Njegove sitne, smeđe oči upitno su se zagledale u strance. Skinuo je noge sa stola i ispravio se u stolici. Te kretnje propratio je teškim uzdahom.

— Šta trebate, gospodo? — upitao je ne odviše ljubaznim glasom.

— Vi ste šerif, zar ne? — upitao ga je Stend, gledajući u zvezdu na mladićevim grudima.

— Da.

— Šerif Barel, pretpostavljam?

Mladi, mršavi čuvar zakona napravio je iznenađeno, začuđeno lice.

– Ne, ja nisam Barel — promrsio je nakon nekoliko trenutaka. — Maks Barel je pre mene bio šerif u ovom gradu. Ja se zovem Lojd, Alen Lojd.

Stend i Bond izmenjaše pogled.

Već na prvom koraku pojavili su se problemi. Iako je tokom puta imao dovoljno vremena da smisli bar kako da započnu istragu, Majk Stend nije hteo unapred izvoditi bilo kakve kombinacije i pretpostavke. Tako nije ni pomislio na ovakvu mogućnost, kakva se pojavila.

Zatečen, nekoliko dugih trenutaka nemo je gledao u ledeno Lojdovo lice.

— Od kada taj Barel nije na dužnosti šerifa? — setio se da upita Ričard Bond.

— On je pre nekoliko godina ostavio zvezdu — rekao je Lojd.

Šerif nije svoje posetioce ni pitao za imena, niti ih je ponudio da sednu. Iako mu je glas bio miran, hladan, nije bilo teško primetiti da razgovara preko volje.

— Znate li gde je taj čovek sada? — upitao je Majk Stend.

— Naravno — odmah je rekao šerif. — Nekoliko milja zapadno od grada Barel ima vrlo lepo i bogato uzgajalište rasnih konja.

— Uzgajalište?

— Da, to je znatno bolji posao od šerifskog, zar ne? — osmehnuo se Lojd.

Opet je nakratko zavladala tišina.

— Od kada ste vi u Alabami? — upitao je plavokosi mladić šerifa.

Nije odmah dobio odgovor.

Čovek sa zvezdom tek je tada pažljivije odmerio svoje posetioce. Njegov oštar pogled prešao je s jednog na drugog stranca.

Šerif se promeškoljio u stolici. Na njegovom preplanulom licu pojavila se crna senka nekakve zle slutnje. Za trenutak je pognuo glavu, kao da se premišlja šta da odgovori.

— Ko ste vi, zapravo? — grubim, tihim glasom upitao je šerif, a onda kao da je primetio svoju preteranu neljubaznost, brzo dodao: — Vi ste stigli podnevnim vozom iz San Antonia, zar ne?

Stend je klimnuo glavom.

Stojeći pred šerifovim stolom, dvojica prijatelja rekli su svoja imena, a ona Lojdu nisu ništa značila, čak ni Stendovo prezime.

— Od kada ste vi u Alabami?

— ponovio je Majk svoje pitanje.

Lojd je razmišljao nekoliko trenutaka.

— Došao sam par meseci nakon što je Barel ostavio značku — rekao je.

— Znači, niste bili u gradu kada je ubijen Ronald Stend? — tihim uzdahom, Majk je propratio svoje nevesele, teške reči.

— Ronald Stend? — upitao je šerif.

Njegove smeđe oči još pažljivije su odmerile plavokosog mladića. Iako po toj vrućini nije bio raspoložen za razgovor, Lojd je shvatio da pred sobom nema dvojicu običnih, dosadnih lutalica.

— Da, jeste li čuli za njega? — upitao je Majk za brata.

— Čuo sam.

— Niste ga poznavali?

— Ne, čuo sam da je on ubijen ovde.

Majku Stendu nije bilo lako da razgovara o tome. Svako pominjanje bratovljevog imena, pred oči bi mu donosilo nasmešen, dečački izraz njegovog vedrog, veselog i dobroćudnog lica.

Bilo je teško o tom dečaku govoriti s toliko surove realnosti, koju su u sebi nosile hladne reči poput: smrt, mrtav, ubijen...

Majk se ugrizao za donju usnu. Bol koja mu je proletela celim telom vratila mu je koncentraciju na razgovor sa šerifom.

— Ronald mi je brat — tihim glasom pokušao je da objasni Majk. — Nameravao sam da razgovaram sa šerifom Barelom...

Ćutali su neko vreme.

Iako Lojd nije imao mnogo iskustva, jasno je osetio miris nadolazećih neprilika. To ga je navelo da s podozrenjem gleda na strance.

— Kažem vam, ja sam došao nakon tog ubistva — rekao je čuvar zakona u Alabami. — Sećam se da su govorili kako je Barel ostavio zvezdu zato jer nije uhvatio ubicu tog mladića. Uostalom, možete razgovarati s Barelom.

Stend je klimnuo glavom.

Iako ga je neugodno iznenadilo što nije zatekao Barela — jer je Olman propustio da kaže da je reč o bivšem šerifu — ipak su saznali bar koliko-toliko, dovoljno da nastave sa istragom.

Zahvalili su šerifu na razgovoru i izašli na trem. Tek što su zapalili cigarete i tužnim pogledom videli da su sva mesta na tremu saluna zauzeta, Stend se setio nečeg važnog.

Lupio se dlanom po čelu.

U dva koraka vratio se u kancelariju. Šerif se upravo nameštao u stari položaj, pogodan za dremanje.

— Izvinite, šerife... — osmehnuo se Stend. — Treba mi još jedna informacija.

— Da?

— Gde stanuje udovica sudije Olmana?

— Olmana? — ponovio je Lojd i mrkim pogledom pored stranca odmerio široku ulicu svog grada. — Olmanova udovica stanuje u najvećoj kući u gradu. Dolazeći sa železničke stanice sigurno ste primetili veliku, u belo okrečenu kuću sa suprotne strane ulice.

— Naravno.

— To je kuća gospođe Olman.

Majk Stend se još jednom zahvalio i izvinio zbog smetanja.

Ričard Bond je pomno slušao razgovor. Čim je Stend izašao iz kancelarije, Bond ga je upitao hoće li odmah potražiti rođaku Denisa Olmana.

— Da, pođimo odmah — rekao je Majk.

Po treci put su prelazili prašnjavu ulicu. Umor je bivao sve veći, a činilo se da i sedla postaju sve teža. No, nisu hteli da gube vreme.

*

Gospođa Keti Olman živela je sama u toj velikoj, bogatoj kući.

Upravo je otvarala prozore u prizemlju kada su u malo, lepo uređeno dvorište ušla dvojica prijatelja sa sedlima u rukama.

Život nije oduvek mazio gospođu Olman, a to se jasno videlo na njenom izboranom, staračkom licu. U levom uglu suvih usana imala je loše srastao ožiljak. Sive — skoro bezbojne — oči jedva da su se mogle primetiti u gustom spletu dubokih bora.

Međutim, starica je imala besprekornu frizuru. Prosedu ali gustu kosu uvezala je u pundu i ukrotila je s nekoliko šnalica. Jednostavna, bledo-plava haljina bila je prikladna za rad.

Čim je videla nepoznate ljude, žena je prekinula posao. Svojim sivim, mutnim očima dobro je odmerila prvo jednog, zatim drugog stranca.

— Trebamo gospođu Olman! — rekao je Majk Stend, prilazeći starici.

— Ja sam, izvolite gospodo — suvim, grubim ali čvrstim glasom rekla je žena.

Otvorila je i drugo krilo prozora na kome se zatekla. Pomaknula je zavesu u stranu i nastavila ćutke posmatrati mladiće.

Stend je skinuo šešir i kašljucanjem pročistio grlo, kako bi ugrabio još malo vremena, da pronađe prave reči kojima bi započeo razgovor.

— Nedavno sam razgovarao s vašim nećakom, gospođo — počeo je da govori isprva slabim, a zatim sve čvršćim, sigurnijim glasom. — Razgovarali smo o vašem pokojnom mužu. Zato sam došao u Alabamu. Nadam se da ćete mi vi pomoći. Hteo bih da vam postavim nekoliko pitanja.

— Kakvih pitanja, gospodine? — upitala je starica i žmirnula očima.

— Oprostite... — zbunio se mladić, setivši se da se nije predstavio. — Zovem se Majk Stend — rekao je.

Starica valjda nije ni čula Bondovo ime. Čim se plavokosi mladić predstavio, stara bogatašica pomnije ga je odmerila pogledom.

— Stend? To mi je poznato... — procedila je jedva čujnim glasom.

— Verovatno vam je poznato — uzdahnuo je Majk. — Sigurno ste i poznavali mog brata Ronalda. On je ubijen ovde, u Alabami. O tome sam i hteo da govorim s vama. Nadam se da ćete mi pomoći.

Ipak, starica nije bila oduševljena tom posetom.

Pre nego što će bilo šta drugo reći, dugo je posmatrala plavokosog mladića.

— Naravno, uđite, gospodo — pozvala ih je i otišla s prozora.

Stend i Bond sklonili su se u hladovinu širokog hodnika. Hladna polutama im je prijala. Sedla su ostavili uza zid, pa su sačekali da im priđe sudijina udovica.

Njeni koraci su se jedva čuli, zaglušeni dubokim tepisonom, postavljenim preko skupocenog,

lakiranog parketa od crnog drveta.

Već spoljašnji izgled zgrade nagovestio je imućnost vlasnika. Zbog toga se dva prijatelja nisu iznenadili kada su ugledali sjajnu, bleštavu unutrašnjost kuće.

— Izvolite... — pozvala ih je žena s hodnika.

Salon je bio osvetljen dugim snopovima sunčeve svetlosti, ali su se teške, masivne fotelje, obložene tamnom kožom, nalazile u suprotnom, senovitom delu velike prostorije.

Mladići su nesigurnim koracima, sa šeširima u rukama prešli preko sebe i seli u udobne fotelje.

Ni ne nudeći ih, žena je donela flašu viskija i stavila pred njih.

— Hoćete li čaj ili kafu? — upitala je.

— Nemojte se zamarati, gospođo — promrsio je Bond. — Ne želimo vam dosađivati...

Žena se samo osmehnula, i sela u fotelju nasuprot Stendu. Oslonila se levim laktom o fotelju i svu težinu tela prebacila na tu ruku. Dugo je netremice gledala Stenda.

Bond je njima dvojici usuo piće.

— Poznavala sam vašeg brata... — rekla je Stendu stara Keti Olman. — Mnogo ličite na njega. Vi ste malo stariji, zar ne?

— Da, skoro sedam godina...

— Bio je to divan mladić — starica je pognula glavu. — Bilo mi je teško kada sam čula šta mu se dogodilo...

Stend je ćutao.

Spustio je pogled sa staričinog lica u čašicu s pićem. Otpio je samo gutljaj. Vratio je čašicu na sto s belim, čipkom ukrašenim stolnjakom.

— Možete li mi ispričati šta se to dogodilo? — upitao je Majk Stend, ne dižući pogled. — Vaš nećak mi nije znao mnogo reći. Koliko sam ga razumeo, vaš pokojni muž je kao krivca za smrt mog brata označio sebe, ali i još nekoga, nekoga ko još živi u Alabami.

— Da.

— Koga to.

Starica je slegnula svoja krhka ramena.

— To ne znam, zaista — promrsila je. — Ne razumem otkuda se Džordž setio vašeg brata. Svojedobno, kada se ta nesreća dogodila, moj muž je bio silno zainteresovan da se ubica pronađe. I gospodin Barel je dao sve od sebe. Ipak, nikada se nije utvrdilo ko je počinio taj zločin.

— Barel je dao otkaz na mesto šerifa?

— Da, tako je... Sećam se... — žena je govorila sporo, sa čestim prekidima u kojima bi zažmurila i spustila glavu, kako bi se što bolje koncentrisala.

— Tada, kad je brat ubijen, ja sam bio u Santa Feu — rekao je Stend. — Čovek koji mi je doneo tu neugodnu vest nije znao da mi objasni pod kakvim okolnostima se to dogodilo. Možete li mi vi pomoći, gospođo?

Keti Olman je teškim uzdahom potvrdila da joj ceo taj razgovor nije drag, da nije obradovana tim prizivanjem prošlosti.

— Slušajte, mladiću — počela je odlučnijim glasom, dok joj je pogled šetao po velikoj, bogato uređenoj sobi. — Verujem da bi vam mnogo više pomogao gospodin Barel. On sigurno zna više od mene. Međutim, i ja sam silno zainteresovana za objašnjavanje te tragedije.

Žena je zastala za trenutak.

Dok je ćutala, njenim izboranim, umornim licem nadnela se nekakva seta i zabrinutost. Dve — tri duboke bore usekle su joj se u čelo.

— Od kako sam čula poslednje reči svog muža, mnogo sam razmišljala o tom ubistvu od pre nekoliko godina — nastavila je da govori udovica Olman. — Ne verujem u te Džordžove reči. Ne, to nije moguće! Ne znam zašto se on osećao krivim, međutim, uveravam vas da je on bio izuzetno pošten, pravedan čovek.

Ženin glas je bio siguran, uveren da govori istinu, onako kako jeste.

Za trenutak se njen pogled dotakao sa Stendovim. Brzo su oboje skrenuli pogled u stranu.

— Ako je nešto i prebacivao sebi, Džordž je to, sigurna sam, radio iz greške, koju je, možda, tek kasnije uvideo, kad više ništa nije mogao promeniti — pa se otuda pojavio osećaj krivnje i kajanja.

Starica je opet ućutala.

Prstima desne ruke prešla je preko svoje brade. Razmišljajući, nesvesna pažljivih pogleda dvojice mladića, vrhom kažiprsta dotaknula je stari ožiljak u uglu usana. Dugo je razmišljala.

Džordž o tom slučaju već dugo nije razgovarao — nastavila je, da govori. — Sećam se da danima nakon mladićeve smrti nije mogao mirno zaspati. Ta nesreća ga je strašno pogodila.

— Je li on znao zašto je moj brat ubijen? — upitao je Majk.

Njegov grub glas tužno je odjeknuo u velikoj, lepoj prostoriji. On kao da je iznenadio ženu. Ona se trznula i zbunjeno zagledala u sagovornika, kao da do tada nije bila ni svesna njegovog prisustva.

Trebalo joj je nekoliko trenutaka da se odvoji, da se iz prošlosti vrati u sadašnjost.

— Da, mnogo tog se nagađalo... — kratko je rekla starica.

Opet je dugo razmišljala.

— Vaš barat se upleo u nekakav zločin — počela se ona prisećati konkretnih događaja koji su sledili pre ubistva. — Mislim da je bila reč o gospodinu Lidfordu. Da, tako je. Ronald — tako se zvao vaš brat, zar ne? — radio je kod gospodina Lidforda. Koliko se sećam, tada je ubijen nekakav radnik, Meksikanac na Lidfordovom imanju. Bio je to neki siromah, nevažan čovek. Nije se znalo ko ga je ubio. Tada je vaš brat optužio upravo Kolina Lidforda za to ubistvo. Da, Ronald i njegova devojka, tvrdili su da su videli kako Lidford ubija tog Meksikanca.

Te ženine reči bile su prvi konkretni podaci koje je Majk saznao o životu svog brata u Alabami; a to su bili uzroci njegove smrti.

— Ja govorim samo ono šta sam mogla saznati od Džordža — nastavila je žena.— Sećam se, on nije bio zadovoljan takvim mladićevim istupom. Tada se digla čitava hajka protiv gospodina Lidforda. Govorili su da je prodavao alkohol i oružje Apačima, pa da se tako obogatio. Čak je i vojni poverenik nešto ispitivao u gradu. Pa, kako ga je vaš brat osumnjičio, pretila je mogućnost da Kolin Lidford potpuno propadne. A, treba i to reći: on je bio — baš kao što je i danas — prvi čovek Alabame!

Stend nije prekidao staricu, iako je imao mnogo pitanja kojima bi možda i mogao nešto iščeprkati iz cele njene priče.

Trudio se da ne propusti ni jednu njenu reč. Pažljivo je pam-

tio svaku sitnicu, a na jedvite jade uspevao je obuzdati navalu pitanja.

No, ćutke je sačekao da žena nastavi tu tužnu priču.

— Kada je ubijen vaš brat — govorila je Keti Olman — jedni su govorili da je to učinio baš Lidford, a drugi su govorili da su taj zločin izveli Lidfordovi protivnici, kako bi mu time namaknuli omču na vrat.

— Šta vi mislite o tome? — upitao je Majk, primetivši da žena namerava zastati s pričom.

— Šta ja mislim? — ona se iznenadila. — Ne znam... Ne verujem da je gospodin Lidford upleten u bilo kakve zločine, ne verujem!

— Ako ga je Ronald optužio za ubistvo Meksikanca, eto razloga da ga se smakne! — napomenuo je Ričard Bond, koji je do tada ćutke pratio razgovor.

Starica ga je oštro pogledala.

— Ali, i gospođica Haris je optuživala gospodina Lidforda, pa joj nije pala ni dlaka s glave — rekla je starica suvim glasom.

— Ko? — zbunio se Majk.

— Gospođica Haris, devojka koja je tada živela s Ronaldom.

— Šta se dogodilo s njom? — podigla je obrve starica. — Ima trgovinu tekstilom u Amrosu; to je jedno bedno naselje uz Žutu reku...

Stend je pogledao prijatelja. Klimnuli su jedan drugome, bez reči se sporazumevši da će pronaći tu tajanstvenu ženu.

— Ronald je ubijen, a toj gospođici se ništa nije dogodilo, iako je i ona svedočila o Lidfordovom ubistvu. Da li je ona ostala pri tvrdnji da je taj gospodin ubio Meksikanca i nakon Ronaldove pogibije? — upitao je Stend.

— Da, no moj muž je oslobodio gospodina Lidforda te optužbe.

— Bila je reč protiv reči? — uzdahnuo je Majk.

— Da, jedan svedok nije dosta za dokaz krivice...

— Možda je u samrtnom času vaš muž mislio na taj slučaj — iznenada je rekao Ričard Bond, gledajući staricu. — To bi sasvim odgovaralo. Vaš pokojni muž je rekao da je krivac još uvek živ. To bi mogao biti baš taj Lidford. Krivnja vašeg muža bila bi u tome što je oslobodio tog bogataša.

Nakon tih Bondovih reči usledila je duga, neizvesna tišina. Sve troje pretakali su misli i vrteli ih sa svih strana, želeći nakon više od pet godina odgonetnuti šta se dogodilo te davne noći.

— Ne verujem da je sve bilo tako... — izrekla je svoj sud gospođa Olman.

— Da li je bilo još osumnjičenih za ubistvo mog brta, osim Lidforda? — upitao je Majk, ne želeći da se protivi ženi, iako je odlično zapamtio ime tog vrlo sumnjivog bogataša.

Žena je opet neko vreme ćutala.

— Govorili su da je taj zločin, možda, počinio novinar Linemajer — rekla je starica. — Taj mladić se bio strašno okomio na gospodina Lidforda. Verovalo se da je Linemajer spreman na sve, samo da upropasti gospodina Lidforda.

— I ona je živ?

— Da, na zapadnom ulazu u grad ima svoju novinsku agenciju. I od njega možete dobiti korisne informacije. Kažem vam, ja znam samo ono šta mi je

Džordž govorio i šta sam čitala u tim Linemajerovim novinama.

— I, na koga je vaš suprug najviše sumnjao? — upitao je Majk.

— Naravno da mi nije rekao! — pomalo uvređena starica je začuđeno podigla obrve. — Džordž nikada ne bi ni reč rekao protiv bilo koga, ako ne bi imao dokaze da potkrepi svoju tvrdnju.

— Molim vas, recite mi nešto o tom Kolinu Lidfordu — odmah je promenio temu Majk.

— O, on je vrlo fin, ugađen gospodin — mirno je rekla žena. Iako su mu mnogi zavideli i napadali ga, sve je to trpeo. I danas je najbogatiji čovek u gradu i okolini. Dve kćerke mu žive na Istoku. Odlično ih je školovao i udao. Baš pre nekoliko dana u posetu mu je stigla najstarija unuka, Barbara.

Žena je ućutala.

Razgovor ju je izmorio. Donja usna joj je blago, jedva primetno, podrhtavala. Ućutavši, glasno je uzdahnula i spustila glavu.

— Poći ćemo, gospođo — rekao je Majk Stend i ustao. — Hvala vam na piću i razgovoru. Mnogo ste mi pomogli.

Sve troje su ustali.

Starica nije imala nikakvih vidljivih zdravstvenih tegoba. Pokreti su joj bili još uvek spretni i brzi. Ispratila je nenadane posetioce do vrata.

— Ako mi bude trebalo vaše mišljenje, mogu li vas opet posetiti? — upitao je Majk i osmehnuo se.

Ona ga je pogledala čudnim, nežnim pogledom.

— Naravno, gospodine Stend — promrmljala je. — Ovako, osmehnuti, isti ste kao i Ronald. Zaista, jako mi je žao zbog njega...

Starica je svojim mršavim, koščatim rukama uhvatila Majkovu šaku. Nežno je pomilovala mladića, zaželevši mu svu sreću.

Kada su otišli iz njenog dvorišta, dvojica pritelja su dugo ćutali. Nemo su se uputili prema drvenoj trospratnici, koja je nosila bedan natpis s imenom hotela.

— Hoćemo li odmah posetiti nekoga od tih ljudi koji su umešani u zločin? — upitao je Bond, dok su hodali prema hotelu.

— Nećemo odmah. Mislim da smo zaslužili malo ugodnog odmora.

— A koga ćemo prvog potražiti?

— Dogovorićemo se — promrsio je Majk. — Ta žena nam je mnogo pomogla. Šteta što, svojevremeno, nije bilo nikoga da Ronaldu pomogne...

3.

Dede, zar nisu divni? — ushićenim glasom upitala je devojka.

Starac je samo klimnuo glavom.

Stajali su uz koral i posmatrali desetak rasnih, punokrvnih konja, koje su momci upravo doterali s Barelovog imanja.

Stari Kolin Lidford nije mnogo mario za žestoke sunčeve zrake, koje su pekle sve pod sobom. Njegova snežno — bela košulja bila je zakopčana do grla, a crna kravata od svile, presijavala se pod dodirima jarke svetlosti.

Visok, odeven u trodelno odelo od vrlo skupocenog, lakog, letnjeg štofa, sa sivim šeširom

širokog oboda, stari Kolin Lidford je izgledao mnogo mlađi i zdraviji nego što je zaista bio.

Kosa mu je sasvim posedela. Uvek obrijan i uredno podšišan, preplanulog lica, svakim delićem svoje naočite pojave svedočio je o svom imidžu uspešnog, vrlo imućnog čoveka.

Devojka koja je stajala uz starca, izgledom nije ličila na njega. Vitka, visoka, odevena u tanku, jednostavnu haljinu, tek po nadmoćnom osmehu i sjaju u očima s kojim je posmatrala bogatstvo kojim je okružena, podsećala je na svog dedu.

Devojka nije bila lepotica; imala je isuviše izražene jagodice i široku bradu. No, duga, raspuštena kosa davala je simpatičan izraz, upravo kao i dve male jamice koje su se uvek pojavljivale u njenim obrazima, kada bi se osmehivala.

S radošću je gledala konje.

Oznojena, sjajna dlaka životinja svetlucala je na suncu. Svaki pokret pokazivao bi fantastičan sklad i lepotu tih snažnih tela.

Ushićena zbog lepote koja joj je ponuđena, devojka je svoju nežnu ruku stavila preko starčeve šake kjom se on oslonio o prečku korala.

— Kada ispričam majci, neće mi verovati — tiho je govorila devojka. — Te životinje su prekrasne, nešto najlepše što sam videla.

— Tvoja majka, drago moje dete, bezbroj puta jahala je takve konje — osmehnuo se stari Lidford. — Ona je odrasla uz njih.

— Govorila mi je, ali nisam mogla verovati da su konji tako lepi — devojke oka nije skidala sa životinja u koralu. — Pogledaj kako su samo snažni! Kako ljude nije strah prići tim životinjama?

Stari Kolin Lidford glasno se nasmejao.

Srećan što je svojoj unuci Barbari omogućio te lepe trenutke, prepustio se lagodnom smehu.

No, veselje nije dugo trajalo.

Ded i unuka nisu ni čuli kada im je prišao Robert Mek Inli, predradnik na Lidfordovom bogatom imanju.

Mek Inli je bio snažan čovek s dovoljno iskustva da upravlja tako bogatim i velikim posedom, ali s dovoljno mladosti da ne sputava svoje velike ambicije.

Samo na trenutak njegovo lice je imalo zbunjen, nesiguran izraz — dok je posmatrao Barbarino šarmantno lice. Međutim, čim se stari vlasnik imanja okrenuo, Mek Inli je povratio prisebnost.

— Gospodine Lidford, upravo je Periš stigao iz grda — obavestio je predradnik gazdu. — Doneo je nekoliko novosti koje će vas zanimati.

Lidford je ćutke gledao u mrko lice svog najsposobnijeg radnika.

Mek Inli je bez problema izdržao taj oštar pogled. Sa skinutim šeširom, ne obraćajući više pažnju na devojčino prisustvo, nemo je gledao gazdu.

— Kasnije, Mek Inli, kasnije ćeš mi već reći o čemu je reč...

Bogati starac je već hteo da se okrene i nastavi da uživa u posmatranju prekrasnih konja, kada se opet javio mladi predradnik.

— Gospodine, mislim da bi bilo dobro da odmah čujete o čemu je reč — rekao je Mek Inli.

Istog trena s Lidfordovog lica nestao je onaj blagi, očinski miran izraz.

— Šta se dogodilo? — upitao je oštrim, hladnim i nestrpljivim glasom.

Mek Inli je nemo pogledao devojku.

— Mislim da bi bilo dobro da nasamo porazgovaramo — rekao je mladić. — Vesti nisu baš ugodne.

Starac nije odmah reagovao. On je odlično znao da se može pouzdati u pretpostavke svog predradnika. Znao je da Mek Inli ne govori bez potrebe.

— Pođimo — rekao je bogataš

Međutim, zastao je i nežno pomilovao unukinu podlakticu. Osmehnuo joj se.

— Sačekaj me, odmah ću se vratiti — obećao je.

*

Radna soba Kolina Lidforda gledala je na glavni ulaz na posed.

Prozor je bio otvoren. Oslonjen o okvir, bogati starac dugo je ćutao i zamišljeno gledao tihu preriju, u smeru Alabame.

— Znači, posetili su šerifa i staru Olmanovu? — upitao je Kolin Lidford, nastavljajući da uporno dugo posmatra preriju.

— Da.

— Je li Periš siguran da se jedan od njih zove Stend? — opet je upitao starac.

— Da, to je čuo i od šerifa, a tako se stranac i potpisao u hotelu — odgovorio je visoki predradnik. — Drugi se zove Bond — dodao je.

Naglim pokretom, Lidford se okrenuo na peti. Već taj pokret jasno je otkrivao nervozu kojom je bilo nagriženo njegovo ponašanje.

Starac je u dva koraka prešao preko cele sobe i s malog stola s pićima uzeo flašu ruma i natočio je hladni alkohol u tešku, kristalnu čašu, ni ne setivši se da ponudi predradnika.

Nakon dva duga gutljaja malo se smirio, pribrao. Dolio je u čašu još malo ruma, pa se vratio nazad do prozora.

Dugo je gledao u daljinu.

Mek Inli je nemo stajao po strani, uz policu sa knjigama. Naviknut na ovakve nervozne, napete meditacije svog šefa, trudio se da ga ne ometa, da ničim ne obrati pažnju na sebe, kao da nije prisutan.

— Stend, ha? — promrmljao je starac sebi u bradu. — Stend! — ponovio je.

Opet je usledila duga tišina.

Kolin Lidford otpio je još gutljaj ruma.

Njegovim glatkim, negovanim licem vladao je nelep grč besa. Usne su mu blago podrhtavale, kao da žele oblikovati neke reči, ali za to nemaju dovoljno snage; čuli su se samo kratki i nejasni uzdasi.

Oči su mu napeto motrile neku nevidljivu tačku na zidu. Nervoznim prstima vrtio je čašu u ruci.

— To mi je smestio Olman — slabim glasom promrmljao je bogataš, kao da naglas razmišlja. — Ta kukavica je kriv za sve! Prokletnik! Nije imao dovoljno hrabrosti da mi bilo šta prigovori dok je bio pri snazi. Tek kada je video da će krepati, tek tada se osmelio da mi se usprotivi.

Starac je ućutao.

Letimičnim pogledom odmerio je Mek Inlijevo lice. Opet je glasno uzdahnuo.

— Šta kaže Periš, kakav je taj Stend? — upitao je Lidford.

— Kaže da oba stranca izgledaju opasno — odmah je odgovorio Mek Inli. — Ipak, gospodine Lidford, mislim da se ne treba plašiti stranaca. Mogu se pobrinuti da ih obojicu momci srede. To neće biti problem.

Starac je naglo odmahnuo rukom.

Njegova nervozna reakcija još jednom je potvrdila da mu je dolazak stranaca znatno pokvario raspoloženje. Otpio je malo ruma i zamislio se.

— Ne, ne bi nam trebalo da nabacujemo i njih na vrat — mirnijim, tišim glasom progovorio je starac. — Već to što su se pojavili u gradu doneće mi teške glavobolje, a kamoli kada bismo ih odmah smaknuli.

— Ako mislite na Lojda. . .

— Lojd nije važan! — presekao je starac predradnikove reči. — Lojd će igrati kako ja sviram. Međutim, još jedna optužba mi ne bi prijala. Tek ako ti momci prevrše meru, uradićemo šta moramo.

— Znači, za sada ništa?

— Zaboga, ne! — naglo je besan izraz prostrujao Lidfordovim licem, ali se odmah i ugasio.

Starac se nasmešio.

— Već dugo vremena Barel samo vreba priliku da se otrgne sa uzde — naglas je razmišljao stari bogataš. — Kada bi Stend pokušao s njim razgovarati; a to je vrlo verovatno; Barel bi mi mogao napraviti mnoge probleme.

— Mislite li da bi on imao hrabrosti da bilo šta izda?

— Naravno — promrsio je Lidford, a bes je opet razvukao njegovo lice u ružnu grimasu. — Taj prokletnik lako se može odlučiti da krene Olmanovim izdajničkim primerom. Ako ne iz hrabrosti, a ono baš iz straha od mene!

— Da, već je nekoliko puta prigovorio zbog suviše niskih cena po kojima kupujete njegove konje — napomenuo je predradnik.

— Naravno da bi taj lešinar oberučke prihvatio mogućnost da me uništi — tihim, pretećim glasom govorio je najmoćniji čovek Alabame. — Stara Olmanova udovica ne zna mnogo o Stendovom slučaju, osim ako i njoj nije poludeli sudija nešto ispričao. Međutim, Barel bi lako mogao upreti prstom u mene.

— Odsecite mu taj prst! — ružno se osmehnuo Mek Inli, zadovoljan svojom dosetkom.

Lidfordovim licem opet se razlio osmeh.

— Zar samo jedan prst da mu odsečem? — upitao je kroz smeh. .

— Može i glavu, što se mene tiče.

— Tako će i biti. . . — prošaputao je stari bogataš svoju okrutnu presudu.

Usledila je duga, gluva tišina.

Lidford je neko vreme odsutnim pogledom posmatrao unutrašnjost dvorišta svog velikog poseda. U kratkim, malim gutljajima, ispijao je rum.

— Odmah ćeš stupiti u akciju — iznenada je rekao Lidford, podigavši pogled.

— Šta da radim?

— Da li je Frenk Goldman još uvek u Santa Aniti?

— Ne znam da li je još uvek tamo, ali je bio.

— Dovedi ga!

Mek Inli je ćutke klimnuo glavom.

Sačekao je još nekoliko trenutaka da vidi hoće li mu gazda dati još kakvih dodatnih objašnjenja, pa kako ih nije bilo, mladić se bez reči okrenuo, spreman da odmah krene u Santa Anitu.

4

Nakon doručka Majk Stend i Ričard Bond ostali su da sede na tremu saluna.

Iako je podne još bilo daleko, jara je već zavladala gradom. Ljudi su već posvršavali svoje dnevne poslove i razilazili se kućama. Ulice su opet opustele, čekajući večernje osveženje, kada će grad opet oživeti, probuđen iz celodnevnog dremeža.

Dvojica prijatelja su mirno ispijali piva, posmatrajući kako sene postaju sve kraće, a paklenka vrućina sve veća i zamornija.

Sinoć se nisu dugo zadržali u salunu. Poker se igrao u suviše velike uloge da bi njih dvojica mogli toliko rizikovati. Zato su se zadovoljili sa nekoliko čaša piva i dobrim, dugim i okrepljujućim snom.

Ričard Bond je svojom britvom obojicu obrijao, pa su odmah izgledali mnogo pitomije, pristojnije.

— Koga ćemo prvog posetiti? — uputio je Bond, prekinuvši tišinu.

Majk Stend nije odmah odgovorio.

Plavokosi mladić prvo je otpio još jedan dug gutljaj. Lenjim, pospanim pogledom prešao je preko fasada sivih, dotrajalih kuća.

— Mislio sam da prvo posetimo tog bivšeg šerifa — Barela — rekao je Stend. — Ipak, bolje bi bilo da sačekamo veče, da malo zahladi. Uopšte nije ugodno jahati po ovakvoj vrućini.

— Onda?

— Onda ćemo posetiti ovdašnjeg novinara Linemajera, o kojem nam je govorila sudijina udovica — odlučio je Stend. — Sećaš se, starica je rekla kako su neki izražavali sumnju da je baš taj Linemajer izvršio to ubistvo, kako bi ga svalio moćnom rančeru Lidfordu na leđa.

Bond je samo klimnuo glavom.

Na njegovom nelepom licu nije se moglo razaznati šta misli i oseća. S hladnim, ravnodušnim izrazom lica pogledao je prijatelja.

— Meni se čini da je taj Lidford najsumnjiviji — rekao je Bond.

— Da, možda je tako.

— On je imao najviše motiva da sredi Ronalda — nastavio je Bond da obrazlaže svoju pretpostavku. — To što Ronaldova devojka nije nastradala; iako je ostala pri tvrdnji da je Lidford ubio Meksikanca; ništa ne dokazuje. Ona je čim je ostala jedini svedok — postala bezopasna za bogataša.

— Ipak ćemo porazgovarati i s Linemajerom — rekao je Stend.

— Naravno, zna se koliko je čvrsto novinarsko poštenje i ljubav prema pravdi — iscerio se Bond. — Njihovo poštenje je jako baš kao i suvi list na vetru.

Obojica su se kratko nasmejali.

No, čim su skrenuli pogled na užarenu, pustu ulicu, setili su se da moraju prošetati do sasvim suprotnog dela grada, a to ih nije mnogo obradovalo.

— Idemo... — uzdahnuo je Stend.

— Idemo! — prihvatio je Bond, no još jednom se namestio u naslonjaču, nećkajući se da napusti ugodno okrilje hladovine.

*

Linemajera su zatekli u njegovoj kancelariji.

Novinar je sedeo nagnut nad sto. Nije odmah ni primetio da je neko ušao u kancelariju, kroz širom otvorena ulazna vrata.

Bela put novinarevog lica jasno je pokazivala da je reč o vrlo mladom čoveku, no kada je podigao glavu i odmerio strance pogledom, na njegovom licu jasno su se videli prvi znaci starosti, istrošenosti.

Na nosu je nosio naočare debelih, mutnih stakla. Tamne, sitne zenice iza tih stakala doimale su se još sitnijima, hladnijima. Uske, ispijene usne nisu imale ni kapi krvi u sebi. Istegnute u tanku liniju, kao da su zauvek zadržale nekakav drzak, neugodan izraz.

Momak je na sebi imao belu košulju, koju je razdrljio oko vrata. Rukave je zasukao do laktova. Dve vlažne mrlje pod pazuhama pokazivale su da ni njegovo mršavo, koščato telo nije imuno na vrućinu.

Ne pozdravivši strance, dugo ih je nemo procenjivao pogledom.

— Šta želite, gospodo? — upitao je suvim, neljubaznim glasom.

— Vi ste novinar Linemajer? — upitao je Majk Stend takođe neljubaznim glasom.

— Da, s kim imam čast da razgovaram?

Mršavi čovek je ustao od stola. Obe ruke bile su mu umrljane masnom, olovnom bojom. Dohvatio je krpu i počeo brisati ruke.

Dvojica prijatelja su se predstavili.

— Nadam se da ćete imati vremena da mi kažete nekoliko obaveštenja, gospodine Linemajer — rekao je Stend. — U Alabamu sam stigao da bih istražio ubistvo mog brata Ronalda, koje se dogodilo pre nekoliko godina. Ja se zovem Majk Stend.

Čuvši te Majkove reči, novinar ga je pažljivo odmerio preko ramena.

Mršavi mladić je prekinuo s brisanjem ruku. Tanke, bezizražajne usne, kao da su mu malo zadrhtale kada je čuo strančeve reči.

Nekoliko trenutaka vladala je potpuna tišina.

Još nekoliko sekundi dva čoveka su se napeto ispitivali pogledima.

— Sedite, gospodo — ponudio ih je novinar, pokazavši rukom na tri prazne stolice, prekoputa njegovog radnog stola.

Uprkos nešto ljubaznijem glasu, njegovo držanje je ostalo kruto, hladno.

— Baš je stisnula ova vrućina — mrmljao je, dok je na sto postavljao tri čašice i flašu dobre, jake rakije. — Iako sam već nekoliko godina ovde, u Alabami, nikako da se priviknem na ovo podneblje. Leti velike vrućine, a zimi nepodnošljive hladnoće. Rekli ste da se zovete Majk

Stend? — upitao je Linemajer plavokosog stranca.

Majk je samo klimnuo glavom.

Tek što su nazdravili i otpili po jedan gutljaj oštrog alkohola, Linemajer je s neobaveznog, konvencialnog razgovora odmah prešao na nimalo ugodnu, osnovnu temu razgovora sa strancima.

— Dobro sam poznavao vašeg brata — rekao je tihim, mirnim glasom novinar. — Bilo mi je jako teško kada su ga ubili. Osećao sam se kao krivac za to...

— Kako krivac? — iznenadio se Majk.

— Da, ja sam bio odgovoran što se on našao u zatvoru — rekao je novinar.

Dvojica prijatelja se pogledaše.

Kratkovidi novinar nezadovoljno je zavrteo glavom, pokazujući da mu još ni nakon toliko vremena nije prestalo kajanje zbog krivice.

— Zar je Ronald bio u zatvoru? — upitao je uzbuđenim glasom Majk Stend.

— Da, bio je — tiho je odgovorio Linemajer. — On je optužio Lidforda za ubistvo nekog nedužnog čoveka. Kako bi ga zaštitili od mogućih napadača, sudija Olman, šerif Barel i ja, dogovorili smo se da ga smestimo u šerifovu kancelariju, do suđenja.

Majk Stend je odahnuo s olakšanjem.

Stara gospođa Olman nije napomenula da je Ronald ubijen u zatvoru, pa su Linemajerove reči isprva zbunile starijeg Stenda.

— Ja ne znam koliko ste vi otkrili — nastavio je da govori Linemajer. — Međutim, šerifova istraga nije dala nikakve rezultate.

— Mi smo tek juče stigli u Alabamu — rekao je Stend. — Razgovarali smo samo s gospođom Olman. Ona nam je pokušala pojasniti šta se tada događalo. Spomenula je i vas. Rekla je da ni vi niste bili naklonjeni tom Lidfordu.

— Nisam bio, a nisam ni sada — oštro je rekao Linemajer. — Kažem vam, upravo zbog toga sam i osećao krivnju zbog smrti vašeg brata. Ronald je bio izuzetno dobar, pošten mladić. Obojica smo verovali u poštenje, mislili smo da je ona jače od svega. Zato, iz vlastite naivnosti, hrabrio sam Ronalda da istraje, da ne odustane od svedočenja. Ni on nije hteo da odustane. To je bilo kobno.

— Znači, vi mislite da je Ronalda taj Lidford smaknuo kao nepoželjnog svedoka? — upitao je Majk čvrstim glasom.

Linemajer nije odmah odgovorio.

Novinarevo ispijeno lice malo se razvuklo u tužnu, bolnu grimasu. Nekoliko dugih minuta nemo je razmišljao. Znao je za značaj koji ima svaka njegova reč, svako njegovo prisećanje.

— Tada smo obojica mislili da je Lidford kriv za sva zla ovog sveta — tihim, sigurnim glasom govorio je Linemajer. — Sada, nakon toliko vremena, naprosto ne znam šta da mislim, ne znam...

— Znači...

— Slušajte, ja nikada neću biti prijatelj s tim svojeglavim, nadmenim čovekom — oštrim rečima je novinar presekao Stendov pokušaj da ga nešto pita. — Ipak, ne mogu ga optužiti za ono u šta nisam siguran.

— Zar je još neko mogao imati razloga da smakne Ronalda? — upitao je Bond.

Linemajer je slegnuo ramenima.

— Ne znam, zaista. . . — rekao je. — Šerif Barel je dugo istraživao taj slučaj. I sa mnom je razgovarao mnogo puta. Međutim, ubistvo je ostalo nerazjašnjeno.

— A gospođica Haris, Ronaldova devojka? — upitao je Majk Stend.

— Ona? — za trenutak se zbunio Linemajer. — Za nju već dugo nisam čuo.

— Ona je svedočila protiv Lidforda — podsetio je Majk mladog novinara.

— Da, ali bogataš je ipak bio oslobođen optužbe. Njena reč je bila protiv njegove. Sudija Olman ga je tako mogao osloboditi optužbe.

Nastavljajući razgovor, mršavi novinar je dvojici prijatelja uspeo tek malo pojasniti ono što su već saznali od gospođe Olman.

Odlazeći, Majk se zahvalio novinaru na razgovoru.

Pozvao ga je na piće, no Linemajer je samo zavrteo glavom, pokazavši svoj radni sto, sav zatrpan papirom.

Dvojica prijatelja su se uputili preko ulice.

Koračali su sporo, jedva podižući noge iz duboke, tople prašine. Nisu prešli ni desetak koraka duž ulice, a znoj im je promočio košulje.

Tek kada su opet seli u slamnate naslonjače na salunskom tremu, uspeli su odahnuti i progovoriti par reči. Hladno pivo im je prijalo.

Međutim, nije im prijala pomisao na jahanje koje im predstoji.

5.

Senke su postajale sve duže.

Skrivajući se iza Dalisovih planina, sunčeva kugla naglo se gasila. Sveži večernji povetarac raznosio je zaostalu zaparu, koja se taložila u kotlinama između prvih planinskih brežuljaka.

Upravo na mestu gde se suva prerija doticala s prvim planinskim naborima, smestio je bivši šerif Maksimalijan Barel svoje uzgajalište konja.

S vrha jednog od brežuljaka, preko kojeg je vodio dobro ugađa put prema ranču, dvojica prijatelja kao na dlanu videli su bogat Berelov posed.

Uzgajalište se sastojalo od velike zidane zgrade, okrečene u belo i izrađene u stilu meksičkih hacijendi. Drvena zgrada za stanovanje radnika nalazila se s leve strane, a odmah iza nje videla se visoka i dugačka staja s nekoliko ogromnih, otvorenih ulaza.

Oko poseda nalazilo se desetak što manjih, što većih korala. Tek desetak konja nalazilo se u njima, raspoređeno u dva manja korala.

Zelena, bujna trava dokazivala je da okolina ne oskudeva s vodom i da je bivši šerif odabrao odlično mesto za uzgajalište.

Majk Stend i Ričard Bond zaustavili su konje na vrhu brežuljka. Kao po komandi, istovetnim pokretima, palcem su odgurnuli šešire na potiljak i potom se oslonili o jabuku sedla, nagnuvši se napred.

Znoj im se sušio na licima. S leve strane puta nalazio se nevelik šumarak niskog drveća,

ali je i to bilo dovoljno da ih zakloni od poslednjih sunčevih zraka, u kojima više nije bilo one prejašnje topline.

Majk je iz bisaga izvukao čuturicu s vodom. Otpio je gutljaj i dobacio je prijatelju.

— Ovde je veoma lepo, zar ne? — promrmljao je Majk Stend.

Bond se osvežio s malo vode. Vratio je čuturu i klimnuo glavom.

— Lepo je — potvrdio je.

— Taj šerif je imao vrašku sreću da mu pripadne ovakav komadić Raja — tiho je govorio Majk, posmatrajući bogati Barelov posed.

Iako nigde nisu mogli primetiti nikakav potočić, niti izvor, zelenilo biljaka potvrđivalo je da u okolini ipak ima dovoljno vode da se pobede i velike, svakodnevne letnje vrućine.

Uz vodu i bogate pašnjake čovek ne mora biti mnogo pametan pa da uzgajanjem goveda i rasnih konja stekne lep imetak.

— Na ranču nema mnogo ljudi — primetio je Ričard Bond.

— Na pašnjacima su.

Zaista, na posedu se nije moglo viditi nikakvog traga ljudskog života.

Osim nekoliko konja, koji su lenjo hodali po senovitom koralu, nigde se ništa nije pomicalo, niti se čuo bilo kakav zvuk.

— Nadajmo se da je gospodin Barel kod kuće — promrsio je Bond.

— Pođimo da vidimo!

Obojica su mamuznuli konje i nastavili da jašu uskim, kolskim putem koji se spuštao niz brežuljak, pravo pred glavnu zgradu Barelovog imanja.

*

Kada su se približili ulazu na imanje, dočekao ih je lavež pasa.

Usporivši, prepustivši iznajmljenim, neuhranjenim konjima da slobodno koračaju, ušli su na Barelov posed. Zaustavili su se kod pojila.

Bond je već nameravao da sjaše, kad je primetio kako se na vratima velike zgrade za stanovanje radnika pojavljuje neko.

— Ipak ranč nije baš sasvim napušten — promrsio je mladić i osmehnuo se svom plavokosom prijatelju.

Obojica su nemo gledali kako im prilazi tamnoputi starac.

Crnac je sporo hodao preko prašnjavog dvorišta. Iako su mu koraci bili spori, nesigurni, odmah se videlo da nepravilno vuče desnu nogu. Bio je gologlav i nenaoružan. Rukave bele košulje zasukao je do laktova.

— Poslužite se vodom, gospodo... — rekao im je starac grubim glasom.

Majk Stend se nagnuo preko sedla.

— Je li ovo ranč Maksimilijana Barela? — upitao je Crnca.

Čuvši da stranci nisu samo prolaznici, starac je zastao u pola koraka. Tamnim očima pažljivo ih je odmerio od glave do pete.

— Da ovo je posed gospodina Barela — rekao je nakon kratkog razmišljanja.

— Njega tražimo. Je li on ovde, na ranču? — upitao je Majk.

Crnac je samo klimnuo glavom.

Majkovo lice razvuklo se u zadovoljan osmeh. Pogledao je svog prijatelja i pokretom glave pokazao mu da sjaše i napoji konje.

Dvojica prijatelja prvo su se pobrinula za životinje. Bond je ispumpao malo sveže, hladne vode u pojilo, za njih dvojicu.

Iako su prevalili tek desetak milja, i to je bilo dovoljno da im se prašina ulepi po celom telu.

Znoj im se hladio, a grla su vapila za čašom piva.

Čekajući da Bond hladnom vodom zapljusne svoju kratku, tromilimetarsku kosu, Majk je odlučio malo pročavrljati sa Crncem.

— Gospodin Barel ima vrlo lepo imanje — rekao je i pogledom prešao preko velike, glavne zgrade, čiji su prozori bili zastrti zavesama i bez imalo svetla, iako je u unutrašnjosti već vladala polutama.

— Da, imanje je lepo... — promrmljao je tamnoputi starac.

— Zar ste vi jedini prisutni radnik?

— Momci uskoro trebaju da se vrate s pašnjaka — rekao je Crnac i s podozrenjem, još jednim oštrim pogledom procenio Stenda.

— Gde ti je gazda? — upitao je Bond, kada je nadlanicom obrisao vodu s lica.

— U zgradi — pokazao je Crnac pogledavši otvoreni ulaz u belu, prekrasnu kuću. — Odmah ću ga pozvati.

Međutim, starac nije uspeo napraviti niti jedan korak.

Pucanj ih je svu trojicu iznenadio.

Gluva večernja tišina, koja se umesto vrućine rasprostrla nad malom dolinom, naglo se presekla s dva puščana hica.

Majk Stend je iznenađeno pogledao Crnca. I starčev mutni pogled bio je ispunjen iznenađenjem, koje je jasno pokazivalo da on ne zna šta se to dogodilo.

Stend i Bond nisu posegnuli za oružjem.

Iako su bili pripravni da svakog trenutka stupe u akciju, nije bilo potrebe da koriste oružje.

Čitav posed je utonuo u gluvu tišinu. Tek nakon nekoliko dugih minuta zalajao je jedan pas. Nijedan drugi zvuk nije remetio besprekornu tišinu.

— Ko je pucao? — tihim glasom upitao je Majk Crnca, koji ga je uporno posmatrao svojim tužnim, prestrašenim pogledom.

— Ne znam...

— Majk, makni se — rekao je Ričard Bond i koraknuo u stranu.

Zdepasti momak stao je uz prijatelja. Bez reči je podigao ruku i prstom pokazao crnu tačku na padini suprotnog brega.

— Jahač? — upitao je Majk.

— Da, jako mu se žuri — rekao je Ričard Bond. — To mi se ne sviđa.

Crnac nije video šta je pokazivao niski momak, ali je znao da ništa lepo nisu mogli doneti ti tajanstveni, iznenadni pucnji.

— Gospodine Barel! — viknuo je Majk, koliko god ga je grlo nosilo.

Niko ništa nije odgovorio.

Crnac je prigušeno jauknuo.

Barelov radnik predosetio je nevolju. Strah mu je jasno izbio na mršavo, umorno lice. Starca je odjednom nadvladala nervoza. Nestrpljivo se počeo obazirati oko sebe, ne znajući šta da radi.

— Zaboga, šta se to dogodilo? — počeo je mrmljati starac.

No, dvojica prijatelja se više nisu hteli obazirati na njega.

— Ričarde, pokrivaj me! — rekao je Stend odlučnim glasom. — Stari, hajde sa mnom. Pokaži mi gde je soba u kojoj je Barel.

Ričard Bond je izvukao teški, veliki vojnički kolt i stao uz svog konja. Ni za trenutak nije skidao pogled s prozora velike, glavne zgrade.

Majk Stend nije oklevao.

Izvukao je revolver i polako, sigurnim koracima, s pogledom uprtim u prozore zgrade, pošao prema njoj, pokazavši starcu da ga sledi.

Prešli su preko male čistine i

trebalo im je malo vremena da im se pogledi priviknu na polutamu.

Majk Stend je oprezno prišao otvorenim ulaznim vratima. Čvrsto je stezao revolver u ruci, spreman da ga na pojavu najmanje opasnosti i upotrebi.

Provirio je u unutrašnjost zgrade.

Ništa nije mogao videti.

Pokazao je Crncu da stane s druge strane dovratka. Okrenuo se i pogledao Bonda. Stojeći nedaleko od pojila, kratkokosi mladić je kažiprstom pokazao da nije primetio nikakvu promenu.

— Stari, jesi li siguran da je Barel u kući? — upitao je Stend Crnca.

— Naravno, upravo sam mu pripremio večeru... — jedva je uspeo da progovori starac.

Majk je još jednom provirio.

Iako je tama bila gusta, uspeo je da prepozna bogat, masivan nameštaj velike prostorije, koja je bivšem šerifu služila kao salon. No, u tami se ništa nije pomeralo. Vladala je pusta, gluva tišina.

— Gospodine Barel! — opet je glasno Majk Stend pozvao vlasnika imanja.

I, opet mu je odgovorila tišina.

Ni nakon ponovljenog pozivanja niko se nije javio iz unutrašnjosti kuće.

— Da li je gospodin Barel bio sam? — upitao je Majk starca.

Crnac je klimnuo glavom.

— U kojoj sobi se zadržavao?

— U svojoj radnoj sobi, gore, na spratu! — rekao je starac i pokazao prstom prema gore.

Majk je opet provirio.

Pogledom je potražio stepenište. Ono se nalazilo sasvim na drugoj strani vrata. Bez reči, rukom je pokazao starcu da ga sledi, pa je otrčao u zatamnjenu unutrašnjost bogate glavne kuće Barelovog imanja.

Njegovi hitri koraci bili su jedini zvuk koji je remetio tišinu.

Zastao je uz stepenište.

Ni novo dozivanje bivšeg šerifa nije dalo nikakve rezultate.

Kroz prozor je video tamni deo vedrog, večernjeg neba nad Dalisovim planinama. No, misli su mu bile koncentrisane na odgonetavanje nejasnog događaja, koji ga je dočekao na ranču.

Polako, korak po korak, stepenik po stepenik, Majk se počeo penjati stepeništem. Leđa je okrenuo zidu, a cev revolvera je upravio prema gore, u smeru odakle se mogla pojaviti opasnost.

No, opasnosti nije bilo.

Mali, uski hodnik bio je prazan, sav u tami. S obe strane hodnika nalazila su se po dvoja vrata. Prva sleva su bila otvorena.

Majk nije oklevao. Sporim, bešumnim koracima, prišao je tim vratima. Oprezno, spreman da svakog trena ustukne, provirio je u unutrašnjost sobe.

Imao je šta videti!

Nedaleko od vrata, koliko god je dug, ležao je čovek na podu. Ruke su mu bile raširene, presavijene u nekom neprirodnom položaju.

Čovek je bio obučen u belu košulju i pantalone od sivog, tankog štofa. Nije nosio opasač s revolverom, niti je bilo kakvog oružja bilo u njegovoj blizini.

Nekoliko trenutaka je razmišljao, dotaknuvši prstima bradu.

— Ne znam, a ako sam i čuo, zaboravio sam...

— U redu je, šerife — osmehnuo se Majk. — Možda ćemo moći naći nekoga ko se seća.

Ostavili su šerifa na tremu, ispred saluna. Poželeli su mu prijatan doručak i krenuli niz uli-

cu, prema velikoj, beloj sudijinoj kući.

*

Ni nakon trećeg kucanja na vrata niko se nije javio iz kuće.

Svi prozori na zgradi bili su zatvoreni. Iz unutrašnjosti bogate zgrade nije se mogao čuti nikakav zvuk.

Majk Stend se već nervozno okrenuo od vrata. Ćutke je gledao kako strpljivi Ričard Bond kuca na prozor.

Bond je dlanom zaklonio jarke sunčeve zrake, kako bi bez refleksije mogao videti unutrašnjost zgrade. Međutim, zbog gustih zavesa ipak ništa nije video.

— Nema nikoga — uzdahnuo je Bond.

— Ne volim kada mi jutro ovako počne — pljunuo je Stend u stranu.

Već je hteo da krene prema uličnim vratima, kada je preko niske dvorišne ograde video beli, slamnati šeširić sredovečne gospođe, koja se zaustavila pred kućom.

U široku, belu haljinu obučena, gospođa se doimala vrlo imućnom. Bela čipka ukrašavala je njenu haljinu, a bledo lice joj je svetlucalo na toplom svetlu od debelih nanosa šminke.

— Zar gospođa Olman nije kod kuće? — upitala je bogatašica dvojicu mladića.

— Ne, niko se ne javlja — odmah je odgovorio Majk Stend.

Sredovečna žena na svoje okruglo, skoro lepuškasto lice, odmah je stavila začuđen izraz. Nakon što je trenutak-dva nemo posmatrala nepoznate mladiće, skrenula je pogled prema prozorima na spratu.

— Čudno, juče naveče smo razgovarale — rekla je žena — i nije mi spomenula da namerava nekuda da ide.

Brzim, sigurnim pokretima. nepoznata prijateljica gospođe Olman ušla je u dvorište i popela se na trem.

— Znate, Keti je bolesna, iako to skriva — šapatom je rekla gospođa, nagnuvši se prema Bondu. — Plašim se za nju. Ima problema sa srcem, a znate već kako je to, pogotovo ako je organizam stariji...

Dvojica prijatelja su nemo posmatrali kako ta brbljiva žena prilazi prozoru i brzim lupanjem pokušava dozvati prijateljicu.

No, opet je usledila tišina.

Bogata gospođa nije dugo razmišljala. Pokazala je rukom na stražnji deo kuće.

— Pođimo da vidimo je li u kuhinji — rekla je i krenula ispred njih.

Iako iznenađen ovom pomoći, Majk je bio zadovoljan zbog prisustva te žene.

Međutim, i stražnja vrata bila su zaključana a na kucanje niko se nije odazvao.

— Za boga miloga, da joj se nije šta dogodilo? — uzdahnula je gospođa, kada je videla da se niko ne javlja.

Majk je nemo posmatrao ženino bucmasto lice. Usne su joj zadrhtale, a ona ih je pokušala smiriti dodirom svojih nežnih prstiju, preko kojih je navukla tanke, bele končane rukavice.

— Nije valjda... — htela je nešto promucati žena, no ućutkao ju je nagli Bondov pokret, kojim je pokazao na jedan od prozora u prizemlju.

— Razbijen je — rekao je mladić.

Ne čekavši Majka, preskočio je nisku ogradu stražnjeg trema i brzim koracima prišao razbijenom prozoru.

Nekoliko dugih trenutaka Ričard Bond pažljivo je posmatrao unutrašnjost kuće.

— Prozor je iznapolja razbijen — rekao je. — Krhotine stakla su upale unutra.

— Šta to treba da znači? — zbunjeno, uplašenim glasom upitala je žena.

Majk je slegnuo ramenima.

— Videćemo! — rekao je i iznenada, snažnim zamahom noge, udario bravu na stražnjim vratima.

Snažan, precizan udarac, podigao je bravu i vrata su se s treskom otvorila pred njima. No, njih troje nisu odmah ušli.

Majk Stend je pokretom ruke pokazao prijatelju da ostane napolju i da dobro pazi na vanjski deo zgrade. Izvukao je revolver i krenuo u unutrašnjost kuće.

Veliki hodnik bio je u polutami. Vazduh je bio ustajao i težak za disanje. Svakim korakom Stend je osećao sve veću napetost.

S leđima uza zid, s pripremljenim revolverom u ruci, prišao je proširenom delu hodnika, koji je vodio u veliki salon; gde je dvojicu prijatelja stara gospođa Olman i primila kada su bili prvi put.

Mladić još nije ni ugledao celu unutrašnjost salona, kada je primetio da nešto nije u redu. Istog trena je utišao disanje.

Video je — sasvim kod glavnih vrata — u dnu zida prevrnutu drvenu stolicu. Levo od stolice, s malog ormarića s pićima i kristalnim čašama, bio je skinut beli, čipkasti vez.

Unutrašnjost kuće bila je tiha, nema. Nigde se nije mogao čuti nikakav zvuk niti nečiji pokret. Ništa nije odavalo čak ni mladićevo prisustvo.

On je oprezno, bez daha, isturio glavu i ugledao ružan prizor.

Sasvim uz levi bočni zid salona, o konop prebačen preko željeznog klina zabodenog u zid, visilo je beživotno staričino telo.

Mirno, poput prazne odeće, mrtvo telo je klonulo, ne pomerajući se. Raspletena, duga ženina kosa padala je s potiljka preko lica.

Ispod ruba njene jednostavne, plave suknje, dve tanke staričine noge visile su pedalj od tla. Jedna noga je bila bosa, a crna, prazna cipelica ležala je na mekom tepihu, kao da čeka vlasnicu.

Opreznim pogledom Majk Stend prešao je preko celog salona.

Nije primetio nikakvu opasnost.

Sporim pokretom vratio je revolver u korice i okrenuo se prema stražnjim vratima.

Nepoznata suseda sirote gospođe Olman napeto ga je posmatrala svojim crnim, okruglim očima, iščekujući svaku njegovu reč.

— Bolje je da ne ulazite, gospođo — rekao je Majk mirnim, hladnim glasom. — Prizor nije prijatan.

— Šta se dogodilo? — promucala je uplašena žena, ali je radoznalost ipak bila jača od straha.

Skrenula je pogled pored mladića, pa je pokušala u unutrašnjosti salona da vidi baš to što joj je on rekao da ne gleda.

— Gospođa Olman je mrtva — rekao je Majk.

— Mrtva? — uzdahnula je žena.

Opet je blagim dodirom prstiju pokušala ukrotiti uzdrhtale usne, preko kojih su se slivali samo kratki, uzbuđeni uzdasi.

— Znala sam... — uspela je promrsiti žena. — Njeno srce je...

— Gospođo, nije u pitanju srce — rekao je Majk tiho. — Ona je obešena!

Istovremeno kada je žena kriknula, na stražnjim vratima se pojavio Ričard Bond.

On je upitno podigao obrve.

Majk je slegnuo ramenima.

— Opet smo zakasnili! — rekao je.

— Je li mrtva?

Odgovor nije morao da čeka. Znao je po prijateljevom licu da od starice ne mogu više imati nikakvu korist. Ostalo im je da pokušaju pronaći neki novi izvor korisnih informacija.

U sreću se, očito, nisu mogli pouzdati.

7

Konačno! — odahnuo je Ričard Bond kada su zaustavili konje u hladovini malog šumarka.

Majk je skočio iz sedla, da malo razgiba telo, odviklo od jahanja.

Košulje su im bile sasvim mokre od znoja. Sveži dodir hladovine bio im je preko potreban.

Nakon čitavog sata neprekidnog jahanja pustom prerijom, uspeli su se domoći prvih brežuljaka Dalisovih planina. Pratili su kolski put za Vako, da bi skrenuli na jednu sporednu, slabo korišćenu stazu, koja ih je — po rečima jednog meleza — trebala dovesti pravo do kolibe bivšeg šerifovog pomoćnika, Merila Holmsa.

Kada je kameniti teren zamenio prerijsku prašinu konji su počeli brže vući napred, a zelenilo biljaka nije isijavalo toliko topline, kao užareni, po čitav dan grejani pesak.

Majk je otpio nekoliko gutljaja mlake vode. To ga nije mnogo osvežilo. Više mu je prijao fini miris duvana. Dao je jednu tanku cigaretu i Bondu, koji se nevoljno odlučio da ipak sjaše.

Plavokosi Majk Stend ostavio je uzde svog konja i odšetao do ruba šumarka, koji im je pružao lep zaklon u hladovini.

Bond je sledio prijatelja.

Majk je već hteo da uđe kada je video kako se u polutami prostorije, na belom platnu čovekove košulje, jasno razaznaje tamna mrlja krvi. Mutni blesak staklenastih, mrtvih čovekovih očiju uverio je Majka da je stigao isuviše kasno.

Plavokosi mladić se povukao s vrata i pozvao Crnca da mu priđe. Pokazao je rukom na ubijenog nesrećnika na podu.

— Je li to Barel? — upitao je, iako mu se odgovor sam nametao.

— Da. . . — promucao je starac i pojurio u unutrašnjost, da pomogne mrtvom gospodaru.

*

Nismo imali sreće. . . — uzdahnuo je Ričard Bond.

— Ni Barel nije imao sreće.

Bond je pogledao prijatelja.

Stajali su uz prozor radne sobe ubijenog bivšeg šerifa. Dve žene i mladi Barelov predradnik pripremali su rančerovo telo za pogreb.

Tihe, smerne reči ukućana i lupkanje sobnih predmeta mešali su se sa zvucima velike užurbanosti, koja je zavladala na ranču.

Dvojica prijatelja su stajali uz prozor i posmatrali tamnu noć nad dolinom. Jedna žena ih je ponudila pićem, a od predradnika su saznali da ubijeni rančer već dugo ni sa kim nije imao sukobe.

Majk Stend nije hteo dozvoliti da ga savlada nervoza. Ipak, nije mogao da se odluči šta da radi nakon ovog događaja. Zadenuo je palčeve za opasač i nemo gledao u tamu.

No, to mu nije pomoglo da se smiri.

— Koliko smo šerifa upoznali do sada? — iznenada je upitao Ričard Bond.

Majk je skrenuo pogled na njega. Nije razumeo šta ga prijatelj pita.

— Prijatelju, za nekoliko godina lutanja Zapadom, upoznao sam mnogo, mnogo zvezdonosaca — tihim glasom počeo je Bond objašnjavati svoju tajanstvenu misao. — Međutim, svi oni skupa nisu imali ovoliko bogatstvo, kolikim se okružio pokojni Barel.

— I?

— I, to znači da ga nije mogao zaraditi noseći zvezdu i zatvarajući pijance — nešto oštrijim, nervoznijim glasom primetio je Bond.

— Kako bi drugačije mogao zaraditi ovakvo imanje?

— Mogao mu ga je neko pokloniti, kao zahvalnicu zbog nečega — napomenuo je Bond.

Tek tada je Majk shvatio na šta cilja njegov zdepasti prijatelj.

— Možda bi mu neko mogao biti zahvalan zbog ćutanja, recimo — nastavio je Bond. — To bi i nama objasnilo mnogo naoko čudnih događaja.

— Kakvih događaja?

— Onih od pre pet godina. Slušaj tu priču: šerif, deprimiran neuspehom u istrazi ostavlja značku i kupuje prekrasno uzgajalište konja. To baš nije mnogo uverljiva priča, za onoga ko nije naivan, zar ne?

Majk je slegnuo ramenima.

— Barel ovakvo imanje nije mogao zaraditi nošenjem zvezde! — ustvrdio je Bond.

— Nije — složio se Stend.

— Onda, morao mu ga je pokloniti neko! Barel je, uveren sam, znao nešto izuzetno važno. Da nije tako, ne bi ga mecima ućutkali.

— Tako je.

Majk je preko ramena pogledao sanduk u koji su već stavili mrtvo telo bivšeg čuvara zakona. Dva prijatelja su ćutke razmišljali nekoliko minuta.

— Mislim da je jasno kako su Barelova usta zauvek zatvorili radi nas, plašeći se da ne saznamo nešto od njega — opet je naglas razmišljao Bond.

— Znači, i sudija Olman i šerif Barel ćutali su, iako su znali mnogo toga u vezi Ronaldovog ubistva. Dva čoveka zadužena za pravdu i zakon! Simpatično društvo u ovom divnom gradu, zar ne?

Bond je pljunuo kroz prozor, umesto odgovora.

— Bilo kako bilo, moraćemo potražiti neki novi trag — slegnuo je Stend ramenima i pokretom glave pokazao prijatelju da krenu.

Odlazeći iz sobe, nisu ni pogledali ubijenog rančera. Bez reči su otišli s Barelovog poseda a da ih niko ništa nije pitao.

6

Doručak im nije prijao.

Sedeći za stolom, gledali su kako ulicama prolaze ljudi, užurbani da završe poslove pre nego li opet nastupe nesnosne vrućine.

Ne želeći da opet zakasne, dva prijatelja su na brzinu pojeli neukusan doručak i popili čašu piva. Ipak, pre nego što su krenuli u akciju, smotali su cigarete i mirno ih zapalili, uživajući u mirisu duvana.

— Hoćemo li posetiti tog Lidforda? — upitao je Ričard Bond. — Voleo bih da ga upoznam.

Majk se osmehnuo.

— Nećemo odmah ići k njemu — rekao je. — Nameravao sam da prvo porazgovaram s gospođom Olman. Možda bi nam ona mogla pomoći.

— Pa, pođimo — pristao je Bond.

Dvojica prijatelja sporim koracima izašli su na trem saluna. Upravo na vratima, skoro na njih, nalateo je šerif Lojd.

Mladić kao da se malo zbunio kada ih je video. Prstima je dotaknuo obod od šešira, a onda je zastao i dugim pogledom ih odmerio.

— Gospodo, samo jedan trenutak — zaustavio ih je šerif.

— Da? — mirno je upitao Majk Stend.

— Obavešten sam o ubistvu gospodina Barela — tihim glasom govorio je šerif. — Šta ste vi tražili na njegovom ranču?

— Njega, naravno — hladno, bez osmeha, promrsio je Stend.

— Zašto?

Majk nije odmah odgovorio.

Dugo je netremice posmatrao ispijeno, tamno šerifovo lice. Lojdove tamne, okrugle zenice napeto su iščekivale odgovor.

— Taj gospodin Barel bio je šerif u vreme kada je ovde ubijen moj brat — rekao je Majk Stend tihim glasom. — To sam vam već rekao, pa ne znam šta vas čudi ako sam hteo s njim da razgovaram.

— Čudno je što je gospodin Barel ubijen upravo prilikom vašeg dolaska — napomenuo je šerif.

— Mi smo već bili na ranču kada je on ubijen.

— Znam...

Iako šerifov glas nije bio odviše ljubazan, Majk Stend nije zamerao Lojdu zbog sumnjičavog ponašanja. Sačekao je da šerif postavi još nekoliko pitanja, ali Lojd je samo ćutke razmišljao.

— Nego, šerife, znate li vi da je Ronald Stend ubijen baš u šerifovoj kancelariji? — iznenada je mladića upitao Ričard Bond.

Lojd se zbunio.

— Da, čuo sam... — promrmljao je.

— Zar nije ostao nikakav zapisnik o tome? — upitao je Bond.

— Ne znam, ne verujem...

— Čudno! Zapisnik bi trebao postojati!

Bondov oštar, nimalo ugodan glas izazvao je nov prekid razgovora.

Trojica muškaraca napeto su razmišljali, gledajući prolaznike. Kada su dva momka izlazila iz saluna, oni se pomeriše u stranu, dva-tri koraka dublje na trem.

— To je vrlo star slučaj... — mrmljao je Lojd. — Ipak, ako je Barel napisao izveštaj, on bi trebao još uvek da postoji... Osim ako nije...

— Šta: ako nije?

— Osim ako nije izgoreo u požaru koji je pre dve godine zahvatio kancelariju — brzo, gotovo u jednom dahu, rekao je šerif.

On se užurbano okrenuo prema svom uredu, kao da se želi uveriti da je sve u redu.

— Pre dve godine moj tadašnji pomoćnik, Meril Holms, izazvao je požar i skoro je cela zgrada izgorela — objasnio je Alen Lojd. — U tom požaru su mnogi važni dokumenti zauvek nestali.

— A Holms? — upitao je Bond.

— Molim? — nije razumeo šerif

— Taj momak, vaš pomoćnik Holms, šta se dogodilo s njim?

— Holms? Da, on je otpušten — odmahnuo je rukom Alen Lojd. — To je propao čovek, beskućnik, pijanac.

— Koliko dugo vam je bio pomoćnik? — upitao je Majk Stend.

— On je bio u Alabami pre mene — rekao je šerif. — Da, sećam se, i gospodinu Barelu je bio pomoćnik. Da, tako je...

Dvojica prijatelja se nemo pogledaše.

— Moj brat je ubijen u šerifskoj kancelariji. Predstavnici zakona su ga trebali zaštititi kako bi svedočio protiv izvesnog Kolina Lidforda. Znate li ko je bio na dužnosti kada je Ronald ubijen, taj Holms ili šerif Barel? — upitao je Majk.

Šerif nije odmah odgovorio.

S vrha brega pružao se divan pogled na dolinu. Sveže zelenilo otkrivalo je da se negde u blizini nalazi izvor vode.

Nevisoki šumarci crnogoričnog drveta najgušći su bili na padinama bregova, dok je zelenilo ustupalo svoje mesto sivom, ružnom kamenu, sve više kako se pogled podizao prema vrhovima planine.

Mala, jedva primetna staza kojom su se uputila dvojica prijatelja, gubila se u toj dolini. Nije bilo ni najmanjeg traga koji bi naslućivao na koju stranu staza skreće, ako skreće.

— Šta ćemo sad? — upitao je Bond, nakašljavši se kako bi iz grla izbacio sakupljenu prašinu.

— Uživaćemo u lepom pogledu na prirodu — iscerio se Majk. — Ovo je pravo, prelepo mesto za malu trapersku kućicu — dodao je.

Bond se odmah namrgodio.

— Tu. zaista, nešto nije u redu — rekao je tiho, zagledan u daljinu. — Šerif Lojd je rekao da je Holms običan pijanac, dok su nam krčmar i onaj melez rekli da bivši šerifov pomoćnik ima lepu kolibu na ovako pogodnom, lepom mestu. Zar to nije čudno?

Majk je pogledao prijatelja.

— Zar misliš da je i on svoj imetak dobio prodajom ćutanja? — upitao je.

— A kako bi drugačije?

Majk ništa nije rekao.

— Znam da izgleda čudno, ali ćini mi se da je Ronald upao u zaista veliku igru, suviše opasnu za njega — naglas je razmišljao Bond. — Sve više verujem da je taj Lidford odgovoran za sve.

— Misliš, zato što ima novac i moć?

— Naravno! Zar ti misliš da je možda Linemajer; ambiciozni momak tek pristigao s Istoka; imao dovoljno novca i uticaja da potkupi sve predstavnike zakona; a, eto, i da ih smakne kada postanu opasni svedoci?

— Linemajer to nije mogao, ali je mogao sam da ućutka Ronalda.

— On? Ne verujem! — odrečno je Bond zavrteo glavom. — To piskaralo možda ima opak, oštar jezik, ali ne verujem da bi uspeo tako dobro izvesti ubistvo a da nikakav trag ne ostane iza njega.

— Možda će nam Holms pružiti kakav trag — napomenuo je Majk.

— Hajde onda da ga pronađemo — odmah je Bond prekinuo nagađanja.

Obojica su vrhovima čizama ugasili nedogorele cigarete. Prigušeno brundajući protiv sparine i zamora, popeli su se u sedla.

Kada su opet izašli iz spasonosnog okrilja hladovine, nisu se obradovali sunečvim zracima, koji su ih spremno dočekali žarkim dodirima.

Krenuli su u dolinu.

*

Dečakovo lice jedva se videlo pod širokim obodom sombrera.

Mali Meksikanac imao je na sebi samo dugačku, belu košulju, koja mu je dosezala do kolena. Mala, kožna torbica za hranu, već je bila ispražnjena. Oslonjen o dug, čvornovat prut u ru-

ci, stajao je uz svoje neveliko stado od pola tuceta ovaca. Nije pobegao kada je video kako mu prilaze dva nepoznata čoveka.

Dečakovo lice je bilo tamno, skriveno u senku. Sitne oči nisu mu se ni videle. Tek kada su mu putnici prišli, podigao je pogled.

Majk Stend je usporio hod svog konja.

Dok su prilazili dečaku, obojica su maramama brisali znoj s lica. Zaustavili su se kod ovaca, koje nisu ni primetile njihov dolazak.

— Mali, dođi ovamo — pozvao je Majk dečaka.

Mali Meksikanac ga je odmah poslušao.

Pritrčao je i stao do konja plavokosog, oznojenog stranca. Tamno lice bilo mu je mršavo, izborano kao u odraslog čoveka.

— Znaš li gde živi izvesni Meril Holms? — upitao ga je Majk.

— Znam.

— Gde? — osmehnuo se Majk.

No, sve dok nije počeo pretu-rati po džepovima — u potrazi za novčićem — mali Meksikanac je tupo, bez reči, gledao pred sebe.

Ali, čim je video da ga sleduje napojnica, nije oklevao.

— Gospodin Holms ima kolibu u blizini, ali sada je u lovu — rekao je u jednom dahu.

— Gde u lovu? — upitao je Majk i nehajno prebacio novčić iz ruke u ruku.

— Otišao je prema vrhu Naska! — objasnio je dečak. — To je onaj visoki, onaj sivi, veliki vrh, što se vidi u daljini...

Dečak je rukom pokazao prema jednom od prvih visokih vrhova Dalisovih planina. Sve do sivog grebena, koji se poput krune nadvijao nad tamnim obroncima, prostirale su se šumovite kotline.

— A, kada će se vratiti? — upitao je Ričard Bond, kojemu se baš nije jahalo tako daleko.

Dečak je raširio ruke.

— Vratiće se kad nešto uhvati, ne pre — promrmljao je.

Dvojica prijatelja su izmenili dug, ne odviše veseo pogled.

— Moraćemo ga potražiti, nemamo vremena da ga čekamo — rekao je Majk.

— O.K. — uzdahnuo je Bond.

Još jednim tužnim pogledom odmerio je veliku udaljenost do tog vrha. Znao je da se u sreću ne mogu pouzdati; ona im je odavno okrenula leđa.

— Kako ćemo ga naći? — upitao je Majk dečaka. — Ima li konja.

— Ne, otišao je peške, samo s Donom — odgovorio je mali čoban.

— S kim?

— S Donom — osmeh se pojavio na dečakovom tamnom licu. — To je pas gospodina Holmsa — objasnio je.

Majk je odmah odahnuo; već se bio uplašio novih kombinacija.

No, nevolje su ipak postojale.

— Možete ići tragovima onog gospodina koji je pre vas otišao tražiti gospodina Holmsa — rekao je dečak, a njegove tihe reči zbunile su dvojicu stranaca.

— Kakav gospodin? O čemu ti to govoriš, mali? — upitao je Majk Stend i nagnuo se prema dečaku.

On se uplašio.

Ustuknuo je korak unazad, a osmeh mu je nestao sa lica.

— Jedan čovek je pre vas tražio gospodina Holmsa — tiho je rekao Meksikanac slabim, preplašenim glasom. — Možda ga je već pronašao...

— Kada si ga video?

— Prošlo je već mnogo vremena — slegnuo je dečak krhkim, mršavim ramenima. — Tada sunce još nije bilo ovako visoko.

— Je li rekao kako se zove?

Dečak je odmahnuo glavom.

— Ne poznaš ga?

— Ne, bio je to gringo, kao i vi — rekao je mališan i odmakao se još korak unazad.

— Gringo! — promrsio je Majk Stend tiho, sebi u bradu.

Njegov čvrst, oštar pogled ništa nije mogao otkriti u zelenilu udaljenih brežuljaka. Tihi, mirni život prirode bio je sasvim ravnodušan spram njegovih problema.

— Hajdemo! — rekao je Stend i dobacio dečaku novčić od pola dolara.

Dvojica prijatelja su poterali konje dolinom.

Zaokupljeni neveselim razmišljanjima, nemo su promatrali senovita okrilja hladovine. U nevisokoj, ali ipak zelenoj travi, nisu pronašli nikakve tragove.

Znoj im je obojici orosio čela. Nisu se obazirali, znali su da je to najmanji problem koji ih može sustići na ovim bespućima planinskim.

*

Gotov sam, iscediću se do poslednje kapi znoja — promrmljao je Ričard Bond.

Put kojim su prolazila dvojica prijatelja, naglo je skretao i nastavljao se duž duboke provalije. Konjska kopita glasno su lupala po tvrdom, zagrejanom kamenu. Go, ničim zaštićen, kamen je isijavao svu žarku toplinu, akumuliranu tokom celog dana.

Suv, redak vazduh nije mogao napuniti pluća. Usled topline, vazduh je titrao, kao da predmeti isparavaju pod sunčevom toplinom.

Majk Stend i Bond zaustavili su konje.

Nadlakticama su pokušavali da obrišu znoj sa čela, ali im je on i dalje tekao i slivao se niz obraze. Obojica su već i s psovkama prestali, uvidevši da im one neće mnogo pomoći.

Neravna, uska staza vodila je uz provaliju, kojoj se dno nije moglo videti od suvog, požutelog grmlja, obraslog po obema stenkama.

Još samo pogledom mogli su videti tamne šumarke. Svakim korakom penjali su se sve višlje u planinu, a tamo je bilo sve manje zaklona od sunca, koje nije znalo za milost.

— Možda bi bilo bolje da se vratimo pa da sačekamo Holmsa u njegovoj kolibi — rekao je Bond grubim, prigušenim glasom.

— Ne verujem da će ga čekati i onaj momak koji ga traži — promrsio je Majk.

Bond je slegnuo ramenima.

Dobro je znao da im ne vredi mudrovati. No, za jahanje je trebalo imati snage, a ona ih je uporno i neumitno napuštala.

— Hajdemo dalje... — promrsio je Majk Stend i potera konja napred.

Više nisu mogli uporedo jahati. Uska staza nije izgledala sigurno ni za jednog jahača, a pogotovo da su jahali u paru, jedan pored drugog.

Kameni put nije dugo vodio uz provaliju. Naglo, kao odsečen, skrenuo je ulevo i pokazao težak, visok uspon.

Jahači su jedva dočekali tanku senku hladovine. Čim su se sklonili iza visoke, oštro odsečene stene, sjahali su na tlo.

Ričard Bond je prigušeno jauknuo kada je osetio snažnu bol, koja mu je presekla izmorene noge. Kolena su mu klecnula i morao je rukama da se uhvati za jabuku sedla, da bi se održao na nogama.

Nekoliko dugih trenutaka stezala ga je ta bol, dok mu krv nije opet počela normalno strujati

nogama. Sočnom psovkom iskazao je svoje raspoloženje.

— Taj Holms je zaista lud ako misli da će ovde nešto uloviti — promrsio je.

Brundajući, zdepasti mladić otvorio je čuturicu i s malo ustajale vode pokušao osvežiti suva usta. Dok je zatvarao čuturu, pogledom je prelazio preko golog stenja, koje se pružalo u nedogled.

— Hej! — oteo mu se usklik kada je video kako se nešto pomera u stenju.

Skoro pedesetak koraka dalje, na uzvišenju koje je presecala dva metra visoka stena, Bond je video nekakvu crnu životinju.

— Majk, eno pume! — rekao je šapatom, iako je znao da je i zver već njih primetila.

Odmah, pazeći da to učini što tiše, izvukao je pušku iz tobolca.

Ubacio je metak u cev.

Obojica, zaklonjeni telima svojih konja, pažljivo su motrili vrhove stena, gde se na trenutak pojavila senka životinje.

Nisu dugo čekali.

Crna dlaka životinje blesnula je na vreloj sunčevoj svetlosti. Bond je odmah podigao pušku i oslonio je o sedlo.

— Stani — prosiktao je Majk Stend. — To nije puma, to je Don!

— Ko? — izletelo je pitanje Bondu pre nego li se setio kako je mali Meksikanac nazvao psa bivšeg šerifovog pomoćnika.

— Ne pucaj — prošaputao je Majk.

Plavokosi mladić se ispravio i mirno nastavio posmatrati psa. Usput, ne skidajući oka s psa, spremio je čuturu u bisage.

Pucanj je presekao gluvu tišinu.

Majk Stend je samo stigao da uvuče glavu u ramena. Iznenađeno je pogledao prijatelja, no po Bondovom začuđenom licu jasno je prepoznao da ni on ne zna ko je pucao.

Dva nova pucnja stopila su se u jedan.

Lavež psa nadjačao je jeku puščanih hitaca.

Lenja, nema i vrela atmosfera u kojoj se odmarala planina, netragom je nestala. Odjeci oštrih pucnjeva lomili su se stenama, a besan lavež psa nije prestajao.

Majk i Bond nisu odmah reagovali.

Zbog jeke nisu uspeli proceniti odakle je dopro pucanj.

— Hajdemo napred — rekao je Majk Stend i izvukao revolver iz korica.

Oba prijatelja su pretrčali malu čistinu, koja ih je delila od sledećeg zaklona, od sledeće stene.

Opet izloženi sunčevom udaru, osetili su kako im znoj lepi odeću za telo. No, nisu imali vremena da o tome razmišljaju.

Glasan topot konjskih kopita začuo se nedaleko od njih. Bond je prvi reagovao. Ispravio se i preskočio malu stenu. Kada se popeo uz kosi obronak dug desetak koraka, imao je dobar pregled nad dolinom.

Stotinjak koraka levo od sebe, video je jahača kako odmiče niz padinu.

No, konjanik je imao velikih problema.

Snažni, crni pas, po neravnom, kamenom terenu kretao se mnogo brže nego konj. Pas je prekinuo s lajanjem, pa se dao u besomučan trk. U tren oka stigao je konja i bacio se na njega.

Obe životinje su bolno urliknule.

Konj se samo malo zaneo od udarca psećeg tela. No, uprkos brzini, pas je pao i bolno jauknuo. Da je imao vremena da ustane, možda bi drugim skokom čak i uspeo da sruši uplašenog konja.

No, jahač nije oklevao.

Okrenuvši se u sedlu, momak

u zelenoj košulji, uprkos uznemirenosti životinje na kojoj je sedeo, preciznim metkom ustrelio je psa.

Bond je nemo odgledao celu scenu.

Jahač je već uspeo da smiri konja i usmeri ga da krene kosinom, kada je Majk pritrčao prijatelju.

Bond je pogledao mladića koji se širom otvorenih usana borio za malo vazduha.

— Ja idem za njim, ti potraži Holmsa — rekao je Bond i pokretom glave pokazao u smeru iz kojeg je dotrčao veliki lovčev pas.

Ne oklevajući, Ričard Bond uhvatio je pušku i pojurio preko stene. Koraci su mu bili dugi, ali ne i brzi. Rasuto, neravno kamenje nije bilo pogodno za šetnju.

Kada je stigao do mesta s kojeg je mogao osmotriti celu padinu, tajanstveni jahač već se udaljio toliko da ga ni puščani metak nije mogao sustići.

Bond je odložio pušku o stenu. Obema rukama naslonio se o kamen i glavu spustio na grudi. Trebalo mu je nekoliko minuta da dođe do daha i sakupi ono malo preostale snage da krene nazad.

Kod mrtvog psa zadržao se tek toliko da vidi kako životinji nema pomoći. Metak, ispaljen iz blizine, razneo je donju vilicu psu i završio negde u grudima.

S noge na nogu, plašeći se i svojih koraka, Bond je krenuo dalje.

Nije dugo tražio prijatelja.

U senci stene, na malom kamenu sedeo je Majk Stend i pušio duvan.

Plavokosi mladić skinuo je šešir i njime mahao pred nosom, ne bi li se rashladio. Kada je video Bonda, mahnuo mu je rukom.

No, Bond je morao da pređe još punih desetak koraka da bi ugledao i Holmsa.

Telo bivšeg šerifovog pomoćnika ležalo je na suncu, pravo ispred Majka.

Bond je prišao prijatelju. Prstom je pokazao na mrtvaca.

— Je li to Holms? — upitao je.

— Valjda je, ne može biti niko drugi — tihim, slomljenim glasom rekao je Majk.

Bond je glasno soptao dok se spuštao da sedne uz prijatelja.

— Mrtav je? — upitao je zdepasti mladić kada se smestio i leđima oslonio o stenu.

— Da — promrsio je Majk. — Dobio je dva metka. Jedan u rame, s leđa, a drugi u grudi. Treći hitac koji smo čuli on je ispalio.

Bond je pogledao mrtvo telo.

Holms je bio odeven u kožno, trapersko odelo. Preko ramena je nosio duboku kožnu torbu, koja je ležala nedaleko od njega. Na grubom, ispijenom licu zauvek se zadržao ružan, bolan grč.

— Jesi li video kako izgleda taj ko je pucao na Holmsa? — upitao je Majk.

Bond je odmahnuo glavom.

— Znam samo da ima zelenu košulju, da jaše nevisokog konja s belom pegom na vratu i da odlično gađa revolverom — promrsio je Bond.

— Sigurno je on sredio i Barela.

— Aha... Sada me zanima ko je sledeći na redu — rekao je Ričard Bond.

— Ipak, i ovo je dokaz da smo na pravom tragu — procedio je Majk Stend preko suvih usana. — Tajanstveni ubica zatvara usta jednom po jednom svedoku. Bolje je da se odlučio da na taj način ostane skriven, nego da pokuša eliminirati nas dvojicu.

Bond se tužno osmehnuo.

— To je jedino što me hrabri — priznao je. — Uostalom, ako su Barel, gospoda Olman i Hol-

ms znali ko je ubio Ronalda, bolju sudbinu od one koja ih je snašla nisu ni zaslužili.

Majk je samo klimnuo glavom.

Osećao je kako ga bolovi stežu u leđima. Usled dugotrajnog jahanja iscrpeo je svu svoju snagu. Tiho je prokleo zlu sreću kada se setio koliki put su prevalili samo da bi videli Holmsovu smrt.

8.

Bond je pokušao da pljune u prašinu, ali nije imao šta.

Osim neugodnog, gorkog okusa, u ustima nije imao ničega, osim prašine.

Dvojica prijatelja pognutih glava, povijenih ramena, ravnodušno su prepustili konjima da biraju brzinu koraka.

Prvi dašak večernjeg povetarca zatekao ih je na otvorenoj preriji.

Nisu ni primetili da senke postaju sve duže, sve tamnije. Tek nakon što su malo predahnuli, s radošću su konstatovali da žega popušta.

Umesto da se s Dalisovih planina upute pravo u Alabamu, skrenuli su na sever i uskoro naišli na put koji ih je doveo do Lidfordovog imanja.

Iscrpeni, umorni i žedni, stigli su nadomak velikog poseda nepoznatog čoveka, čije ime se nerazdvojno vezalo za sudbinu mladog i nesrećnog Ronalda Stenda.

Majk i Bond zastali su na ulazu ranča.

Nekoliko minuta pre njih, šačica kauboja s pašnjaka dotera-la je stado mladih goveda za žigosanje. Stado je podiglo čitave oblake prašine, pa su prijatelji odlučili da sačekaju da se to slegne.

Majk je preklopio dlanove preko jabuke sedla. Ispravio se, osećajući kako ga bol steže u leđima. Glasno je prokleo zlu sreću.

— Lepo imanje — promrsio je Bond.

Niski, zbijeni momak, pogledom je prešao preko desetak zgrada koje su sačinjavale ranč. Pogled mu se posebno dugo zadržao na ogromnoj, beloj kući, koja je dominirala celom dolinom.

— Oduvek sam želeo posedovati ovako nešto — uzdahnuo je Majk Bond.

Sve tamnije senke nisu dozvoljavale mladićevim pogledima da jasno procene sve lepote Lidfordovog poseda.

Na dvorištu je vladala prava gužva. Tuce radnika završavalo je poslednje dnevne poslove. Iz velikih, punih korala dizali su se oblaci prašine.

Kada se slegla prašina pred Bondom i Stendom, oni mamuznuše konje i uputiše se pravo prema glavnoj zgradi.

Jahali su sporo, umorno. Ma koliko im to zadavalo bolove, sedeli su uspravno u sedlima, želeći da prikriju svoj zamor.

Sve dok nisu došli do glavne zgrade, niko na njih nije obratio pažnju.

Zastali su kod velikog pojila. Nekoliko trenutaka nemo su sedeli u sedlima i posmatrali ogromnu glavnu zgradu Lidfordovog ranča. Oka nisu mogli skinuti s nje.

Od opeke građena, zgrada je imala izgled meksičkih hacijendi, no po dve terase, ispred oba ulaza, još su ulepšavale belo okrečenu kuću.

— Hajdemo da upoznamo tog bogatog gospodina — promrmljao je Majk i skočio iz sedla.

Prvo su se probrinuli za konje.

Kada su životinje osvežili vodom, obojica su se umili, a zatim kratkim gutljajima popili malo sveže vode.

Bond je dlanom prešao preko lica. Osećao je kako mu kruta koža prstiju grebe obraze. Srsi su mu kolali obrazom, dok je vlažnim rukama prelazio preko njih.

— Više bih voleo da popijem hlandno pivo, nego ovu vodu — mrmljao je.

— Verujem ti — nasmejao se Majk.

Uhvatili su uzde svojih konja i krenuli prema bližoj terasi.

Tek što su omotali uzde oko najniže prečke na ogradi terase, pred njima se pojavio uredno odeveni mladić tamnog, preplanulog lica.

Čovek je imao pravilne, oštre crte lica, koje je tek donekle ublažavao kratko podšišani brk. Šešir širokog oboda nije sasvim pristajao njegovom otmenom odelu, baš kao ni revolver velikog kalibra, koji mu je visio na desnom boku.

— Koga trebate, momci? — bez pozdrava upitao je dvojicu prijatelja.

Majk Stend je podigao pogled.

— Tražimo gospodina Lidforda — rekao je tihim, hladnim glasom. — Je li on ovde?

— Zauzet je — promrsio je kicoš. — Recite meni šta želite.

Majk nije bio zadovoljan takvim odgovorom. Iskosa je pogledao Bonda, a onda se opet okrenuo prema nagizdanom momku.

— Želeo bih baš s njim da razgovaram — rekao je Majk. — Nadam se da će on imati nekoliko minuta za mene.

— Ne verujem — podrugljivo se osmehnuo mladić.

Ni taj osmeh se nije mnogo svideo dvojici prijatelja, no obojica su istrpeli, ničim ne pokazavši bes koji se sve više taložio u njima.

— Ako me ne trebate... — promrmljao je mladić i već se hteo okrenuti da ode.

— Hej, prijatelju! — oslovio ga je Majk.

Čovek ga je pogledao, a osmeh mu je nestao s lica.

— Hajde, budi ljubazan pa pozovi svog gospodara — tihim, pretećim glasom rekao je Majk. — Reci mu da bi s njim želeo porazgovarati Majk Stend.

— Majk Stend? — oteo se prigušen uzdah uredno odevenom čoveku. — Vi ste to?

Majk je klimnuo glavom.

Nekoliko trenutaka čovek je stajao u mestu, ne znajući šta da radi. Izbegavao je poglede dvojice stranaca. Tek ovlaš ih je osmotrio.

Slegnuo je ramenima.

— Ne znam da li će gospodin hteti da razgovara s vama — rekao je opet, smirenim glasom. — Sačekajte ovde, odmah ću se vratiti.

Čim je on otišao s terase, dva umorna prijatelja se popeše gore.

Majk je besno brundao, nezadovoljan ovakvim dočekom. Iako su na terasi bila postavljena dva stola i po četiri stolice oko svakoga, oni su ostali da stoje na nogama.

Bond je odšetao do širokih, otvorenih ulaznih vrata, kroz koja se iz unutrašnjosti na terasu slivala svetlost. Iznutra se čuo žamor i tiha svirka klavira.

U velikom, jarko osvetljenom salonu glavne kuće Lidfordovog imanja nalazilo se desetak ljudi, čija odeća je vredela pravo malo bogatstvo.

Stojeći u tri male grupe, s kristalnim čašama u rukama, otmeno odeveni ljudi čavrljali su o nekim svojim problemima.

Dirke klavira prebirala je vi-

soka, dugokosa devojka pored koje je stajao naočit, sedokos starac.

Odeven u tamno, lepo krojeno odelo, starac se nalaktio na sjajni klavir i prepustio se uživanju u skladnim zvucima.

Čim je muzika za trenutak utihnula, tom starcu je prišao nagizdani momak, koji je dočekao dvojicu stranaca.

Mladić se sagnuo i rekao nešto bogatašu.

S vrata je Bond video kako se miran, nežan izraz starčevog lica u trenu promeni. Oko usana zaigrao mu je ružan grč.

No, to je potrajalo samo trenutak.

Idućeg momenta njegovim licem ovladao je širok, ljubazan osmeh. S tim osmehom starac se obratio devojci za klavirom.

Rekao joj je nešto i odmah se uputio prema terasi.

Već po držanju tela videlo se da bogataš uživa u svojoj moći i da sa ponosom to ističe. Teški, masovni zlatni prsten bljesnuo je na tankom snopu svetlosti.

Starčevi čvrsti, odrešiti koraci začuli su se na belom, kamenom podu terase.

Bonda je tek ovlaš dotaknuo pogledom.

— Vi ste Majk Stend? — i njegov glas je bio odlučan, oštar, poput cele pojave.

Dok je govorio tih nekoliko reči, glavu je malo podigao, kao da želi bolje, s visoka, odmeriti plavokosog mladića.

Majk je klimnuo glavom.

— Šta želite? — upitao je starac.

— Želeo bih da porazgovaramo u vezi sa smrću mog brata Ronalda — mirno je odgovorio Majk, ne obazirući se na neljubazan bogatašev ton. — Nadam se da ga se sećate.

Lidford je napravio začuđeno lice, kao da nije očekivao takav mladićev istup.

No, okrutna hladnoća opet mu se vratila na lice.

— Sećam ga se, ali o njemu ne nameravam ni s vama, niti bilo s kim drugim razgovarati — odsečno je rekao bogataš. — Taj drski momak se usudio udariti protiv mene. Na žalost, iako sam protivnik svakog zločina, moram reći da mi nije žao zbog njegove sudbine.

Majk je ćutao.

Bez reči je istrpeo te hladne, okrutne reči nadmenog čoveka.

— Ja shvatam vaš interes za brata, ali i da mogu ne bih vam pomogao — nastavio je Lidford. — Nadam se da smo se razumeli. Ni vi, niti vaš prijatelj, niste poželjni na mom posedu.

— Terate nas? — upitao je Majk Stend.

— Naravno — osmehnuo se starac. — Iskustvo s vašim bratom naučilo me da se pažljivo ponašam prema takvim huliganima. Za svu moju skrb nad njim, uzvratio mi je lažnom optužbom. Žao mi je zbog vašeg bola, ali za vas će biti najbolje da se držite podalje od mene. Ja ne zaboravljam tuđe izdaje. Dug uvek vraćam.

Starac je još jedan trenutak oštro posmatrao plavokosog momka.

Okrenuo se na peti i obratio svom predradniku.

— Mek Inli, isprati gospodu — rekao je i otišao u salon, da se pridruži svojim gostima.

Na terasi je zavladala tišina.

Bond i Majk Stend bili su iznenađeni tako oštrim, drskim istupom Kolina Lidforda. Iako nisu bili sigurni šta mogu da očekuju od njega, verovali su da će moći bar porazgovarati.

No, i Mek Inliju se žurilo.

— Čuli ste, momci — s istim

onim podrugljivim osmehom, obratio se visoki predradnik dvojici stranaca. — Uzjašite svoje rage i nestanite.

Majk ga je nemo odmerio pogledom.

Možda bi i on rekao nešto da se nije umešao zadepasti Ričard Bond.

Niski momak prošao je pored Mek Inlija i krenuo s terase. Iako je za glavu bio niži od Lidfordovog predradnika, imao je jednako široka ramena i mnogo snažnije ruke. Zastao je na prvom stepeniku i okrenuo se.

— Mek Inli, tebe ljudi sigurno jako vole, zar ne? — iscerio se kicošu.

Predradnik je bio iznenađen. Samo je uspeo da se osmehne.

— I ja sam te zavoleo — šapatom je rekao Bond. — Voleo bih da te negde sretnem.

Ni ne čekajući šta će Robert Mek Inli uzvratiti, dva prijatelja su sišli s terase i odvezali konje. Odlazeći, nisu se ni okrenuli.

Verovali su da neće dugo čekati do novog susreta s bogatašem i njegovim predradnikom.

Već su bili duboko u tamnoj preriji kada je prvi progovorio Bond.

— Zaista, sve više mi se sviđa ovaj grad — rekao je. — Voleo bih ovde da živim. Bio bih okružen sve samim simpatičnim ljudima.

— Da, zaista su simpatični.

— Znaš, jednom sam video leglo zmija — govorio je Bond. — Sve su bile otrovnice i sve su bile iste. Ipak, one su oličenje lepote i dobrote naspram ovih dvonožnih zveri u Alabami.

Ućutali su.

Celodnevno jahanje sasvim ih je iscedilo.

Nisu bili ni mnogo veseliji kada su ugledali mutna svetla grada Alabame.

U gradu je pravi život tek počinjao.

Ljudi koji su se celog dana skrivali od sunčeve toplote, tek s večeri bi izlazili na ulice i punili salune, kako bi se koliko—toliko zabavili i nadomestili ono vreme utrošeno na dremanje i lenčarenje.

U mnogim prozorima videla se svetlost. Na svim tremovima stajale su žene i užurbano govorile, kao da se plaše da će se vrućine vratiti pre nego li one izgovore sve što su naumile reći. . .

Dvojica prijatelja su se umešali u gomilu koja se valjala glavnom ulicom. Nisu progovorili ni kada su prošli pored kuće nesrećne gospođe Olman. Usmerili su konje prema hotelskoj konjušnici, gde su iznajmili životinje.

Gradska vreva ih je razbudila. Silana energija kotrljala je život širokom, prašnjavom ulicom. Iz saluna se čuo glasan devojački smeh, kao mamac prolaznicima.

Skrenuvši u uličicu iza hotela, zašavši u gustu tminu, dvojica prijatelja opet osetiše teški umor i prazninu u stomacima.

— Ogladneo sam — reče Majk.

Bond je samo glasno huknuo.

— Ovaj dan neću pamtiti po dobru — rekao je plavokosi mladić. — Znao sam da će biti gadno, čim mi je jutro onako započelo!

— Hajde, ne cepidlači — promrmljao je Bond. — Najgore je prošlo.

No, uzalud je Bond hrabrio i sebe i prijatelja. Kada su sišli s konja, osetili su koliko su im tela bolna, iznemogla.

Pre nego što su se pobrinuli za životinje, malo su razgibali ukočena leđa i noge. Činilo im

se da će im kosti svakog časa popustiti pod silnom težinom koja im se navalila na ramena.

Konjušara nigde nije bilo pa su morali sami skinuti opremu.

Dok su skidali sedla glasno su uzdisali, brundali i kleli sve na svetu. Od tolikog posla opet ih je oblio znoj.

Završivši sa svima, ostavili su konje u boksovima, o čije pregrade su prebacili sedla. Sporim koracima krenuli su prema hotelu.

— Već se dugo nisam ovako izmorio — mrmljao je Bond.

Kolena su mu kleckala pri svakom koraku. Suvo, žedno grlo vapilo je za čašom hladnog piva, a nije smeo ni da pomisli na hranu; odmah bi čuo urlanje svojih creva, koja su zvala na uzbunu.

Na glavnoj ulici metež se nije razilazio.

Nekakvi mališani potukli su se baš ispred trema hotela. Dve žene su ih pokušale rastaviti, ali su se i one međusobno posvađale, pa je malo nedostajalo da se dohvate za kose; što bi silno obradovalo okupljene muškarce, koji su ih uzalud nagovarali na tuču.

Razljućene i osramoćene, žene su dohvatile dečake — svaka svoga, naravno — za ruke i odjurile s njima. Kako je predstava propala, muškarci su otišli s ulice u salun potražiti drugačiju zabavu.

Bond i Stend ostali su sami na tremu ispred hotela.

Zdepasti kratkokosi Ričard Bond izvadio je duvankesu i smotao dve cigarete. Uživajući u mirisu duvana posmatrali su grad.

Svetlost s prozora razbijala je noćnu tamu na ulici. Na svim tremovima videle su se svetleće tačkice upaljenih cigareta.

— Šteta što nismo mogli razgovarati s Holmsom — promrmljao je Majk.

— Možda nam on ne bi hteo odati ništa važno — napomenuo je Bond.

— Zaboga, naterali bismo ga!

Bond je pljunuo preko ograde trema.

— Zašto onda bezglavo jurimo unaokolo? — upitao je oštrim glasom. Jasno je da se iza svega krije drski moćnik Kolin Lidford. Zašto ne bismo odmah njega pritegnuli? Nije nam potrebno tuđe svedočenje.

No, Majk nije razmišljao kao Bond. On je slegnuo ramenima i dugo, ćutke razmišljao pre nego što je rekao svoje mišljenje.

— Možda Lidford nije kriv — promrmljao je, gledajući ulicu.

— A ko bi drugi bio? Jedino Lidford može potkupiti sve te svedoke.

— Nismo sigurni da ih je potkupio.

— Nego šta? Drugačije ne bi ćutali, ne bi skrivali ubistvo. A, sigurno su nešto znali, nešto što je i njih same oteralo u grob.

— Da, sve je manje ljudi koji su umešani u to — kiselo se osmehnuo Majk.

— Aha, ostala je samo gospođica Haris — promrmljao je Bond.

— I Lidford! — podsetio je Majk.

— Naravno — osmehnuo se zdepasti, snažni Ričard Bond. — Eto, kod Lidforda sve završava, a ja mislim da je od njega sve i počelo.

Bond je nezadovoljno odbacio cigaretu u prašinu. Pogledom je ispratio širok luk svetleće žari, koji je opisala cigareta.

Podigavši pogled video je konjanika koji je prolazio drugom stranom ulice. Bond ne bi obratio pažnju na njega da jedan dečak umalo nije pao s trema pod kopite tog konja.

— Pazi kuda ideš, glupane! — odbrusio je jahač za dečakom koji je, sav prestrašen, već otrčao u mrak.

Konj je napravio još nekoliko koraka pre nego što je Bond shvatio da mu je taj konj poznat, da ga je video u Dalisovim planinama.

— Hajdemo da jedemo — rekao je Majk, koji nije primetio šta Bond posmatra.

Bez reči, Bond je čvrsto uhvatio Stenda za podlakticu. Sačekao je da vidi kamo će se jahač uputiti, pre no što je popustio stisak.

— Šta ti je? — šapatom je upitao Majk, koji je i sam napregnuto posmatrao ulicu.

— Onaj konj... on ima veliku belu pegu na vratu, baš kao i konj Holmsovog ubice — tihim ali uzbuđenim glasom rekao je Bond.

— Jesi li siguran? — upitao je Majk.

— Hajdemo — pozvao je Bond umesto odgovora.

Hitro su sišli s trema i požurili niz ulicu. Dole, u tami, videli su figuru visokog jahača, kako sporo jaše prema zapadnom izlazu iz grada.

Konjanik se nije osvrtao. Mirno, ispravljen u sedlu jahao je uz kraj puta, ničim ne privlačeći pažnju na sebe. Ni kada je prošao pored osvetljenog prozora Majk i Bond nisu na njemu zapazili ništa po čemu bi ga prepoznali.

Žurnim koracima prešli su ulicu.

Znali su da mu ne smeju dozvoliti da se izvuče iz grada ako ga žele uhvatiti.

Bilo im je dovoljno da stupe u akciju, pa da zaborave na bolove, umor i glad. Iako im koraci nisu bili suviše sigurni i hitri, nije bilo u njima nimalo prejašnje težine i naprezanja.

Jahač je skrenuo u sporednu ulicu.

Majk Stend je poluglasno opsovao.

— Za njim! — rekao je i potrčao, ne obazirući se na iznenađene poglede prolaznika.

Iako su morali pretrčati samo pedesetak koraka, propisno su se izmorili.

Glasno su soptali, boreći se za vazduh. Znoj im se curkom slivao niz lice.

Uska, sporedna ulica u koju je ušao sumnjivi jahač bila je pusta, nema. Nigde se nije ništa čulo niti videlo. Svi prozori su bili zamračeni, a tek u dalekoj tami čuo se histeričan lavež pasa.

Utrčavši u praznu ulicu, dvojica iscrpljenih prijatelja zastali su, osećajući kako će im pluća svakog časa prsnuti usled nedostatka vazduha.

— Do vraga, izgubili smo ga! — u jednom dahu rekao je Majk Stend.

Bond je samo glasno opsovao.

Pljunuo je u prašinu i rukama se podbočio o slabine. Širom otvorenih usta pokušavao je da uhvati malo svežeg noćnog vazduha.

Pre nego što je čuo pucanj, negde u tami ispred sebe, video je žuti, plamteći jezičak kako je bljesnuo pravo prema njemu.

Pucanj je presekao noćnu tišinu nad Alabamom.

Bond se nije odmah snašao.

Čuo je vrisak svog prijatelja, koji je odmah pao u prašinu ulice.

No, sledećeg momenta, zajedno s drugim napadačevim hicem, zagrmeo je i Bondov revolver.

Ne nišaneći, s boka, Ričard Bond pucao je u smeru odakle je doletelo tane koje je pogodilo Majka. Bond nije znao da li je pogodio.

Čim je ispalio metak, bacio se u stranu, kako bi u letu mogao ispaliti još jedan kuršum.

Pao je u prašinu, odmah do pogođenog prijatelja. Nije oklevao. Ne mareći za oblake suve prašine, koja mu se lepila za oznojeno lice, hitro se otkotrljao nekoliko koraka u stranu.

Sopćući, sasvim izmoren tim brzim kretnjama, oslonio se o levo koleno i pridigao. Obema rukama je podigao revolver kako mu oružje ne bi drhtalo dok nišani.

No, više nije bilo opasnosti.

Uprkos svom glasnom disanju i snažnom dobovanju srca, koje je i u ušima čuo, jasno je razaznao topot konja koji je galopom odjurio iz grada.

Bond je sačekao još nekoliko trenutaka pre nego što je ustao.

Čuo je, Majkovo glasno disanje.

Ustao je i vratio revolver u korice. Prišao je ranjenom prijatelju i kleknuo do njega. Nije video gde je pogođen, a s plućima bez vazduha ni jedne jedine reči nije mogao da izgovori.

Tek kada je smogao malo snage, uhvatio je Majka za okovratnik košulje i ispravio ga u sedeći položaj. Hteo ga je obuhvatiti ispod pazuha, no Majk se sam pridigao na noge.

— Je li sve u redu, prijatelju? — upitao je Bond, uplašenim pogledom kroz tamu pokušavajući da vidi je li rana opasna.

— Da, olovo me samo okrznulo — promrmljao je Majk, mešajući reči s uzdasima.

— Gde te pogodio?

— Po nosu, naravno.

— To nije strašno — odahnuo je Bond, iako nije znao o kakvoj se rani radi.

Izašli su na glavnu ulicu.

Majk je maramom pokušavao zaustaviti krv iz rane. Zastali su uz prozor kroz koji se na ulicu slivao snop svetlosti.

— Daj da vidim — zaustavio je Bond prijatelja i odmaknuo mu ruku s maramom.

Ogrebotina na Stendovom licu nije bila ni duboka ni dugačka. Ipak, čitav potok krvi slivao se niz ranjeni obraz.

— Kako izgleda? — upitao je Majk i opet pokrio ranu maramom.

Mladić je pokušao da se osmehne, ali nije uspeo. Usne su samo zadrhtale, a kratak uzdah pun boli sišao je s njih.

— Divno ti pristaje — osmehnuo se Bond. — To devojke vole.

Majk je samo odvalio sočnu psovku.

— Hajdemo, trebali bismo pronaći doktora da ti zašije tu ogrebotinu — rekao je Bond. — Jedna lepa devojka mi, je priznala da još više voli te rupice od konca nego samu ogrebotinu. Baš imaš sreće!

— Aha, zaista je imam!

*

No, nisu napravili ni desetak koraka niz ulicu, prema hotelu, kada ih je zaustavio šerif Lojd.

Mladi, koščati čuvar zakona nije bio zadovoljan zbog susreta sa strancima.

Čim je video kako oni izlaze iz uličice iz koje su se čuli pucnjevi, šerif Alen Lojd usporio je korak. Vratio je pripremni revolver u korice i prišao im.

Video je ranu na Stendovom licu. Upitno je pogledao Bonda.

— Šta se to dogodilo? — pitao je grubim glasom.

— Radimo vaš posao — nimalo ljubazno odvratio je niski momak. — Pojurili smo čoveka koji je danas ubio Holmsa, a juče, verovatno, Barela i gospođu Olman. On nas je sačekao na ulici i raspalio po nama. Eto!

— Ko je on? — upitao je Lojd.

Bond je podsmešljivo iscerio lice.

— Hoćete li da vam kažem njegovo ime, adresu, ili da ga i uhapsim? — narugao se mladić šerifu.

— Gospodine, pazite na svoje reči! — tiho je rekao čuvar zakona, ali mu glas nije bio dovoljno siguran i čvrst da bi zaplašio Bonda.

— Jeste li, možda, večeras primetili u gradu nekog momka u zelenoj košulji, na konju s belom pegom na vratu? — upitao je Bond, kako bi umanjio drskost i grubost malopređašnje poruge.

Šerif je odmahnuo glavom.

— Ne, nisam. Tek maločas sam izašao iz kancelarije — promrsio je.

— A imate li vi u Alabami kakvog doktora? — setio se Majk svoje rane.

— Da, doktor Konli će vas odmah zakrpiti — rekao je Lojd uslužno. — Nego, šta ste to rekli za starog Holmsa? Zar je i on ubijen?

— Da, to će vam Bond ispričati — rekao je Majk, kada ih je šerif već poveo ulicom prema kući doktora Konlija. — Vi meni recite kako se najbrže može stići do Amrosa.

— Amrosa? — začudio se Lojd.

— Da, taj gradić se nalazi negde u blizini, zar ne?

— Da, naravno. To je naselje na Žutoj reci — zbunjeno je odgovorio šerif.

No, ako šerif nije razumeo šta namerava preduzeti Majk Stend, to je razumeo Ričard Bond, i nije to odobravao.

Nije bio siguran da li će izdržati još pet minuta u sedlu. Čim se setio jahanja, osetio je stare bolove u čitavom telu. No, osim proklinjanja zle sreće nije mogao ništa drugo učiniti.

— Ričarde, dok mene lečnik ne zakrpa, ti pođi i osedlaj konje — rekao je Majk prijatelju. — Danas nam i nije neki srećan dan, zar ne?

10

Zaključala je vrata iza sebe.

Vazduh u sobi bio je topao, neprovetren. Iako u tami nije mogla ništa da vidi, odlično je znala raspored predmeta, pa je bez problema prošla do stola. S malo više problema uspela je da upali šibicu, koja je kresnula tek nakon tri — četiri pokušaja.

Žuta, bleda svetlost iz petrolejske lampe, rasterala je tamu u maloj sobi.

Sibil Haris je na sto odložila svoju malu torbicu. Nekoliko trenutaka je stajala tako, razmišljajući da li da sedne da šije ili da se odmori.

Neodlučna, prvo se okrenula i prišla prozoru. Podigla je prozorsko okno.

Dah hladnog, svežeg vazduha dotaknuo ju je mirisom nedaleke reke. Zvuci noćnog života grada slivali su se kroz tamnu letnju noć.

Navukla je zavesu na prozor, ali je ostala da posmatra tamu.

S druge strane ulice videla je visoki, trospratni Dunov hotel. Desetak prozora još uvek je bilo osvetljeno. Ipak, gomila koja je do tada bila okupljena pred zgradom, razišla se.

Stari Dun doveo je nekoliko novih, mladih devojaka. Tako je napunio svoj hotel, kao što su na taj način zarađivali svi hotelijeri Zapada.

Odmah je devojka osetila napad ljubomore.

Setila se Petera. Nije ga videla već gotovo dva meseca. On je s momcima gonio Burningovu stoku za neki daleki grad Nju Ruzvort.

Sibil je odlično znala šta se sve događa s takvim kaubojskim družinama. Nekada, nekada davno i sama je očekivala takve momke i na njima dobro zarađivala. Znala je da mlada, zdrava tela mladića ne mogu odoleti mirisu ženskih, podatnih, zgodnih oblina.

Nekada bi se samo nasmejala kada bi joj misli potekle tim tokom. No, sada se setila Petera. Nije se smejala.

Znala je da se njegovo mršavo, ali žilavo i čvrsto telo prepliće s nekom od plaćenih devojaka, kakva je i ona nekada bila.

No, Sibil nije žalila za novcem koji će Petar utrošiti — ili će mu ga devojke; ako su umešnije; ukrasti — ona je osećala snažnu, ničim sputavanu ljubomoru.

Nije htela da ni jedna druga ima njegovo telo, da ga otme od nje, makar i na jedan tren. Htela ga je za sebe, zauvek.

Nehotice, prvi puta nakon toliko vremena, dok je gledala u noć i razmišljala o Peteru, sasvim slučajno, setila se jednog drugog mladića. Taj momak je takođe bio kauboj i isto tako je odlazio, no ona nije osećala ljubomoru. Njemu je verovala.

Setivši se Ronalda, devojka se naglo okrenula od prozora.

Na kraju jednog lošeg, napornog dana nije želela da budi teške, bolne uspomene, nije se htela prisećati svog izdajstva.

Brzim koracima prešla je preko sobe. Ušla je u malu spavaću sobu.

Osećala je nervozu; nije više ni pomišljala da sedne za šivaću mašinu i pokuša nešto da uradi. Odlučila je da popije malo vina i legne.

Na ormariću, koji je stajao kod uzglavlja njene bele postelje, nalazio se svećnjak s tri sveće. Jednu je upalila.

Titravi, žuti plamičak tek za tren nećkao se da li da gori, a onda se ustalio sa svojim malim kolutom blede svetlosti.

Sibil se vratila u prednju sobu i proverila jesu li vrata zaključana. Na sredini sobe je zastala i pogledom proverila je li sve u redu.

Ugasila je svetiljku na stolu i ostavila otvorena vrata spavaće sobe.

Tek kada je sela ispred komode s velikim ogledalom — Peterovim darom za prošli rođendan — osetila je kako je nervoza popušta.

Dugo je sedela s rukama preklopljenim u krilu. Posmatrala je svoje lice.

Videla je prve tragove starosti. Bore u uglovima očiju postajale su sve grublje, dublje. Naprosto je mogla osetiti kako joj koža stari, kako postaje sve kruća i hrapavija. U tamnim zenicama ogledao se umor.

Rasplela je dugu, tamnu kosu. Gustom četkom dugo je rasčešljavala kosu, ne misleći na te automatske pokrete.

Odložila je četku na komodu i ustala. Sumnjičavim pogledom odmerila je prozor. Taj pokret ju je uvek nasmejavao; osim ako nije Petera bilo uz nju.

Toliko puta se svlačila pred muškarcima i za šaku dolara ugađala im na mnoge načine, a sada proverava da li je ko gleda dok se skida.

Ipak, oraspoložila se.

Otkopčala je dugmad na bluzi i skinula je s ramena. Polako, prepuštajući se tim nežnim, naviknutim pokretima, skinula je sve sa sebe. Obukla je tanku, belu spavaćicu koju je poprskala mirisnom vodicom; takođe Peterovim poklonom.

Već je pomaknula čaršave na postelji, kada se setila da bi joj prijala čaša vina.

Šapnula je sebi u bradu neki prekor.

Bosim nogama vratila se u prednju sobu. Ne paleći svetiljku, iz ormarića je izvadila flašu s vinom i jednu kristalnu čašu.

Ušla je u spavaću sobu. Vrata su se nečujno zatvorila za njom.

U pola koraka je zastala.

Osetila je kako joj se koža na potiljku zateže. Ledeni srsi prostrujali su joj celim telom. Polako, bez daha, okrenula se u mestu.

— Nadam se da ste dobro vino odabrali, gospođice Haris — osmehnuo se nepoznati stranac.

No, mogao je i vikati, ona ga ionako nije ni videla, ni čula.

Bez daha, prenerażena, tupo je gledala pred sebe, u prazno. Tek nakon nekoliko dugih, nemih minuta, počela je razabirati stvari oko sebe.

Videla je skroman osmeh na licu visokog, snažnog muškarca. Videla je požudan sjaj u njegovim očima, kojima ju je pažljivo posmatrao. Stranac je imao ruke prekrštene na grudima i ležerno se leđima oslonio o vrata. No, iako joj ničim nije pretio, strah je vladao njenim telom.

— Ko ste vi? Šta tražite ovde? — htela je viknuti devojka kad je došla do daha, no tek šapat je prešao preko njenih usana.

Neznanac se još veselije osmehnuo.

Sporim pokretima, pazeći da je ne uplaši, ispružio je ruke i uzeo joj čašu i flašu s vinom. Ne skidajući pogleda s onemele devojke, otčepio je flašu i usuo u čašu malo vina. Otpio je gutljaj.

Namignuo joj je.

— Divno vino! Zaista imate ukusa, Sibil — pohvalio ju je.

Tek tada se prisebnost vratila devojci. Ona je mirnije, konačno ovladavši svojim pokratima, videla kako on odlaže flašu i čašu na komodu.

— Ko ste vi? Šta hoćete od mene? — upitala je.

Neznanac joj se osmehnuo.

Dugo ju je nemo posmatrao.

Nakon što je u njenim očima jasno razaznao strah i očaj, pogledom je kliznuo naniže, niz njene bujne grudi, koje su napinjale belu spavaćicu.

Uzdahnuo je pri pogledu na tamne, koliko velike, toliko ispupčene bradavice. Dugo je zadržao svoj požudni pogled na njenim grudima.

— Možda sam ja jedan od tvojih starih mušterija, Sibil — šapatom je rekao muškarac. — Možda sam se uželeo tebe, šta misliš?

Ona je ustuknula korak.

No, ako je očekivala da će se on poslužiti grubostima, prevarila se.

Nepoznati čovek se samo osmehnuo, opet je pogledavši pravo u oči!

— Ne, šalio sam se — rekao je, smešeći se. — Već si se prestala baviti najlepšim zanatom kada sam te ja video, u Alabami. Nisi se mnogo izmenila. Siguran sam da ti ipak, nedostaje Ronald, zar ne?

Te njegove reči više su prenerazile devojku nego njegova pojava.

Tih uzdah joj se oteo s usana.

Trebalo joj je mnogo vremena da bi se opet povratila.

Pominjanje imena bivšeg verenika nije ju ohrabrilo. Strah joj je na licu isterao ružan grč. Donja vilica joj je stala podrhtavati. Nije mogla ni jednu jedinu reč prevaliti preko usana.

— Ali, ti imaš drugog momka uz sebe, zar ne? — nastavio je šapatom da govori stranac. — Tebi se, verujem, sviđaju pravi, snažni muškarci, a ne onakvi naivni dečaci, kao Ronald.

— Ne razumem... — pokušala je nešto da progovori devojka,

...o uljez je stavio prst na usta, pokazavši joj da ćuti.

— On ti je verovao — govorio je tajanstveni čovek. — No, završio je kako je završio. Nećemo više govoriti o njemu. Uostalom, oboje smo poslovni ljudi.

Njegov ružni osmeh nije mogao da ohrabri Sibil.

Dugo je trajala tišina.

Mlada žena nije se ni pomaknula kada se uljez odmakao od vrata i prišao joj.

Tupa, bezosećajna, jedva vidljivo je zadrhtala kada je osetila dodir njegovih grubih prstiju, kojima joj je smaknuo spavaćicu s ramena.

Njegovi prsti su već krenuli golom kožom njene ruke, kada je ona vrisnula i skočila korak u nazad.

— Ne diraj me! — vrisnula je i malo pognula telo, kao da se priprema za skok.

Raspuštena kosa slivala joj se niz obraze. Grč joj je ružio lepo lice. Glasno dišući, razmaknula je pune, čulne usnice.

— Lepa si — šapnuo je neznanac.

Ruka mu je ostala ispružena prema njoj. Dugo ju je posmatrao.

— Lepa si, zaista — nastavio je da govori tihim glasom. — Ipak, nadam se da ćeš me shvatiti. Niko kao ti ne zna šta znači uništiti čoveka za malo novca. Eto, ti si prodala Ronalda, a sada je došao red na tebe.

Sibil Haris je ćutke čula svoju presudu.

— Onaj ko je kupio tebe, sad je platio meni da te smaknem — rekao je muškarac. — On ne želi da to iko sazna. Zato, ja ću postati samo običan siledžija. Ali, raduj se, omogućiću ti da uživaš pre smrti.

Njegov glasan smeh stravično je odjeknuo malom sobom.

— Umesto da umreš od starosti, u bolesti, umrećeš na najlepši mogući način — govorio je. — Prvo ćemo voditi ljubav; to je ono što si oduvek znala tako dobro da radiš. A, onda ću uraditi ono za šta sam plaćen. Niko neće tvoju smrt i silovanje povezati s onim ko te osudio na smrt.

Ona kao da ga nije razumela.

Uporno je gledala u njegove male, uske zenice. Nije videla ništa. Ni mržnju, ni zadovoljstvo, nikakvog osećaja u njima nije bilo.

— Raduj se — šapnuo je.

Naglim trzajem, iz lakta desnice, udario je devojku pesnicom u glavu.

Nije joj dozvolio da se pribere. Pre nego što je pala, dograbio ju je za ruku i privukao je k sebi. Još jednim šamarom slomio je i ono malo otpora, što ga je ona nesvesno pružala.

Bacio ju je na postelju.

Izvadio je revolver i otpustio opasač s koricama. Stavio je oružje na ormarić, pored uzglavlja. Brzim pokretima otkopčavao je pantalone.

Pogled na njene bujne, čvrste grudi uverio ga je da slede lepi trenuci.

*

Osetila je kako se njegovo teško telo prevaljuje preko nje.

Okrenula je glavu u stranu. Pokušala se izviti i izmigoljiti iz njegovog snažnog zagrljaja. Zamahnula je obema rukama.

No, nije se uspela osloboditi.

Nasilnik ju je lako osujetio. Uhvatio joj je obe šake i presavio iznad glave. Udarac u slepoočnicu ju je ošamutio.

Čula je njegovo glasno, uzbuđeno disanje. Nije se htela predati bez borbe. Opet se stala otimati, batrgati i uvijati.

Zubima je pokušavala dohvatiti njegovu ruku, ali nije uspela.

Njegov stisak je bio isuviše snažan da bi ga se oslobodila.

— Glupačo, smiri se! — promrmljao je muškarac.

Slobodnom rukom strgao joj je spavaćicu.

Osećao je kako se njeno telo propinje i uzalud odupire.

Još nekoliko trenutaka trajala je neravnopravna borba. Uvidevši da se ne može osloboditi, mlada žena se prepustila sudbini.

Bar je tako izgledalo. . .

Siledžija nije bio nežan. Ukleštio joj se među nogama. Nekoliko puta je pokušavao da se namesti, ali nije uspevao. Oštrim udarcem šake u stomak, odmah je ugušio sav njen otpor.

Devojčino telo se naglo primirilo. Zabacila je glavu unazad i samo prigušenim jecajima pokazivala da je pri svesti. Ni rukama se više nije opirala. Kada je ušao u nju, stisnula je usnice, da uguši krik.

Prepušten strasti, nasilnik je uživao u njenom mladom telu.

Izvijajući se, nagnuo se nad njenu glavu. Kada su ga dotaknule njene uzdrhtale usnice, zbunio se.

Tek tada je osetio da mu se devojka cela predala.

Nogama mu je obuhvatila struk. Propinjući se, u ludom ritmu strasti, prepustila se požudi. Čim je njegov stisak popustio, ona je oslobodila ruke.

Prstima je krenula kroz njegovu kosu. Noktima je ostavljala trag na njegovoj oznojenoj koži. Usne su im se spojile.

Znajući da silom ne može ništa postići, Sibil Haris je našla načina kako da se oslobodi.

Siledžija nije ni primetio kako je njena ruka krenula prema svećnjaku.

No, sledećeg trena osetio je oštru bol u glavi.

Ne šteđeći nasilnika, Sibil je nekoliko puta zamahnula rukom, lupajući po njegovoj glavi. Nije svaki put pogodila.

Ipak, iznenađenje i bol bili su dovoljno jaki da devojka iskoristi nasilnikovu omamljenost.

Ubica nije izgubio svest. Teški svećnjak ga je samo ošamutio. On nije ni primetio kada se devojka oslobodila i pobegla.

Četvoronoške, dlanovima oslonjen o jastuk spustio je glavu na grudi. Žmureći, čekao je da strašna bol u glavi bar malo popusti.

Kada je otvorio oči video je nakoliko kapi krvi koje su mu padale niz lice i kvasile beli devojčin jastuk. Kriknuo je.

Bes je nadjačao bol. Ošamućen, nestabilan na nogama, teturao je dok je podizao pantalone i popravljao odeću. Opasač s revolverskim koricama nije ni uzeo. Dohvatio je oružje i krenuo u lov za devojkom.

Izlazeći iz sobe gurnuo je flašu s vinom. Zvuk razbijenog stakla još više mu je razjario želju za uništavanjem, za nasiljem.

Ulazna vrata bila su širom otvorena.

Siledžija je zastao kod njih. Ramenom se oslonio o dovratak.

Slabost ga je celog obuzela. Strašna bol u glavi dovodila ga je do ludila. Činilo mu se da će se glava rasprsnuti, a i najmanji pokreti izazivali su sevanje u čitavom telu.

Psovke, koje su mu u rafalima silazile niz usne, nije mogao smiriti. Viknuo je nešto nerazgovetno. Noć mu je odgovorila tišinom.

Tada je u daljini, već pri kraju ulice, ugledao belasanje Sibilinog golog tela.

Devojka je pretrčavala ulicu. Saplela se i pala, ali je na zemlji ostala samo jedan tren. Odmah se podigla na noge i nastavila da trči. Nestala je u mračnom

procepu između dve velike kuće.

Siledžija je pojurio za njom.

Trčanje mu nije prijalo. Čitavo telo prožimali su mu nesnosni bolovi, koji su pulsirali iz ozleđenih mesta na glavi.

Pretrčao je do ugla iza kojeg je nestala devojka. Ramenom se oslonio o drveni zid zgrade. Otvorenih usta lovio je malo vazduha.

Iako je stajao u mestu, ništa nije mogao čuti. Njegovom glavom bubnjalo je tako glasno da nije razaznavao ni tihe zvukove noćnog života prerije.

Ruka s revolverom pretećí se podigla u smeru tamne čistine, na kojoj je poslednji put primetio odbeglu mladu ženu.

— Izađi, glupačo! — pokušao je da vikne, ali, bez vazduha i daha, uspeo je to tek promrmljati. — Ubiću te, zaklinjem ti se!

— Zar si tako opasan?

Plaćeni ubica u prvi mah nije ni shvatio ko i šta mu to govori.

Nije stigao ni da se iznenadi kada je video kako mu nečiji oštar udarac po šaci izbija revolver.

— Ne pomeraj se, prijatelju! — posavetovao ga je neko iza leđa.

Shvativši da je izgubio bitku, nasilnik je nemo pognuo glavu.

Prstima desne ruke dotaknuo je ozleđena mesta na glavi, gde je teški svećnjak ostavio duboke, trajne i bolne tragove.

Žmureći, siledžija je čuo još nečije brze, odlučne korake kako prilaze.

— Je li čitav? — upitao je Ričard Bond.

— Aha, idi i pronađi devojku — šapatom je odgovorio Majk. — Pazi se, sigurno je jako uplašena. Ovaj momak nije bio nežan s njom.

— Idem... — promrsio je Bond i krenuo dublje u tamnu noć.

Upali svetiljku — rekao je Majk Stend čim su ušli u malu kuću gospođice Haris.

Bond ga je poslušao.

Istom šibicom kojom je upalio svetiljku, pripalio je i sebi cigaretu. Nimalo nežno odgurnuo je uhvaćenog nasilnika. Momak se sapleo. Ipak, uspeo je da se održi na nogama. Leđima se oslonio o zid.

Majk se pobrinuo za devojku.

Ona je bila u šoku. Bežeći od ubice, ozledila se pa su joj prsti desne ruke bili umrljani krvlju. Nije bila svesna šta se oko nje događa.

Sela je u naslonjač, gde ju je postavio Majk. Dok je on otišao u spavaću sobu da pronađe nešto u šta bi je obukao, ona je mirno sedela, lica skrivenog među hladnim, okrvavljenim dlanovima.

Tihi jecaji mešali su se s nerazumljivim mrmljanjem. Ramena su joj podrhtavala. Bela, meka koža se presijavala pod žutim, bledim svetlom male petrolejske lampe. Devojka je tiho plakala.

— Valjda će ovo biti dobro — vratio se Majk s plavim ogrtačem.

Nežnim, tihim glasom obratio se devojci, no ona ga nije razumela.

Poslušna, nesvesna svojih pokreta, mirno je ustala, kada ju je on uhvatio za rame i postavio na noge. On joj je prebacio ogrtač preko ramena i opet, jednako brižnim i nežnim pokretima, vratio u naslonjač.

Tada su obojica posvetili pažnju siledžiji, uhvaćenog na delu.

Čovek je uspeo da obuzda bol i bes. Stojeći uza zid, nasuprot zaključanih ulaznih vrata, glasno je dahtao, gledajući u pod.

Kosa mu je bila ulepljena krvlju. Trag sasušene krvi pružao mu se preko desnog obraza, sve do usana. Nije izgledao lepo i veselo.

Bond je pokazao rukom na u brzini zakopčanu dugmad na prorezu pantalona.

— Nisi se proslavio, ha? — osmehnuo se zdepasti Ričard Bond.

Majk se nasmejao.

Prešao je preko sobe i prišao nepoznatom čoveku kojeg su sumnjičili za ubistvo dvojice bivših predstavnika zakona: Maksimilijana Barela i Merila Holmsa, kao i za ubistvo gospođe Olman.

— Za početak ćeš nam reći svoje ime — počeo je da govori Majk Stend. — Reći ćeš nam ko te platio za ta ubistva, a potom ćemo popričati još reč — dve o nekim drugim stvarima. Dakle, počnimo!

Usledila je tišina.

Majk je zadenuo palčeve o opasač. Stojeći na korak od ubice, zaklonio je slabu svetlost, tako da mu nije mogao videti lice.

Naizgled miran, rešen da strpljivo čeka promenu ubicine volje, plavokosi mladić je nemo stajao uz uhvaćenog nasilnika. No, ne dugo...

Zločinac je pognute glave uporno ćutao. Ni jednim pokretom, ni jednom rečju nije pokazao da uopšte primećuje Majka. Samo je njegovo glasno disanje potvrđivalo da je budan, da ne spava.

A, Majk više nije hteo da čeka.

Njegov iznenadan, hitar pokret ruke, uplašio je i Bonda.

Uhvatio je ubicu za kosu i strašnim trzajem zabacio mu glavu unazad.

Čovek u zelenoj košulji divlje je urliknuo. Bolna grimasa zaledila se na njegovom licu. Grč mu je kočio usne, s kojih se cedilo prigušeno mrmljanje. Sklopljenih očiju pokušavao je nadjačati bol.

— Govori, prijatelju! — šapatom je rekao Majk, ali ton njegovog glasa nije bio nežan.

Ubica ga opet nije poslušao.

Trgnuvši rukom, Majk je svom snagom odgurnuo siledžijinu glavu prema zidu.

Udarac ne bi izdržao ni potpuno odmoran, zdrav čovek, a kamoli neko kome se više puta na lubanju spustio teški, trokraki svećnjak.

Divlje vrisnuvši, čovek se samo jedan trenutak pokušao odupirati, a onda je pao na pod, kao da ima testo umesto kolena.

Obema rukama uhvatio se za glavu, no nije imao više snage ni da jauče, niti da se otima. Dugo je nepomično ležao na podu.

Majk je pogledao devojku.

Od nje nije imao koristi; ona je još uvek bila u nesvesnom stanju.

Na događanja oko sebe nije reagovala. Mirno je sedela u naslonjaču, odstuna i daleka od svega što je okružuje.

Majk je dohvatio bokal s hladnom vodom. Istresao je vodu na banditovu glavu, ali ni to nije dalo rezultate. Morao je dugo da čeka da se čovek osvesti.

Plavokosi mladić je čučnuo i opet potegao ubicu za kosu.

Žestoki bolovi trzali su muškarčevo telo.

Nije ni pokušao da se brani. Ono malo snage koja mu je još preostala, morao je utrošiti kako bi savladao nesnosne bolove.

— Govori! — ponovio je Majk Stend.

— Šta da... govorim? — promrmljao je izudarani čovek.

Majk se zadovoljno osmehnuo.

Podigao se na noge i s visoka se zagledao u čoveka koji je trebao da mu razjasni šta se doga-

đalo pre pet godina, kao i ovo što se sada događa.

— Za početak mi reci kako se zoveš — ponovo je pitao Majk, opet zadenuvši palčeve za pojas. — Za obojicu će biti bolje da sarađujemo.

Ubica se uspeo pribrati.

Nadvladao je bolove zadobijene mnogim jakim udarcima. Oslonjen leđima o zid, sedeći, smirio je disanje, pa je mogao sasvim normalno, mirno razgovarati s ljudima koji su ga uhvatili na delu.

— Zašto bi meni bilo bolje da govorim? — upitao je nasilnik, dok se slab, ipak podrugljiv osmeh pojavio na njegovom licu.

Majk je opet čučnuo.

Uozbiljivši se, razljućen drskim neznančevim ponašanjem, dugim pogledom, oštro je ispitivao njegovo izobličeno lice.

— Prijatelju, ja nisam šerif, niti imam bilo kakve veze sa zakonom — tihim, sigurnim glasom počeo je da govori Stend. — Mene ne interesuješ ti. Ja ne želim da te hapsim i da gledam tvoje vešanje. Ti meni ne značiš mnogo. Ja hoću da osvetim brata.

Majkove reči ipak su ostavile utisak.

Uhvaćeni bandit samo je tupo zurio pred sebe, skinuvši svoj široki osmeh.

— Ako ne pristaneš da kažeš sve šta znaš, ja ću te ubiti! — hladno, kao da razgovaraju o nečemu svakodnevnome, rekao je Majk. — Isto tako, ako mi pomogneš, svejedno mi je šta će biti s tobom.

— Pustićeš me? — upitao je zločinac slabim glasom, na ivici plača.

Majk je slegnuo ramenima.

— To zavisi od onoga što čujem — rekao je. — Ako si umešan u ubistvo mog brata, odmah ću ti presuditi. Zato, potrudi se da kažeš istinu i uveriš me u nju. To ti je jedina šansa.

Dugo je trajala tišina.

Dva mlada čoveka nemo su se posmatrala, procenjujući jedan drugoga.

Noć nad Amrosom bila je tiha. Grad je spavao, kao da niko nije primetio šta se događa u kući gospođice Sibil Haris.

— Onda? — upitao je Majk Stend.

Ubica ga je još neko vreme nemo posmatrao. Pre nego što će progovoriti, lice mu se opet razvuklo u širok, veseo osmeh.

— Mislim da blefiraš, amigo! — veselim glasom rekao je zločinac.

— Misliš?

Glasnim smehom ubica je potvrdio svoje reči. Ne bi to uradio da je znao šta sledi.

Polako, uzdahnuvši usput, Majk se podigao na noge. Pogledao je Bonda i slegnuo ramenima, pokazavši da je pokušao šta se pokušati moglo.

Ubica ga je odozdo promatrao, a osmeh je još više ružio njegovo četvrtasto lice.

Osmeh mu je netragom nestao kada ga je Majk opet dohvatio za kosu.

Bez ijedne reči, hitrim, snažnim pokretom, Majk je trgnuo neznanca za kosu, tako da je ovaj odmah poskočio na noge.

Crnokosi ubica vrištao je od bolova. Grč mu je izobličio lice na kojem je trenutak pre vladao osmeh. Pokušao se trzajem oteti, ali je samo uspeo pojačati bol u potiljku.

Povučen silinom Majkovog zamaha, oteturao je preko cele sobe.

Plavokosi mladić s nekoliko hitrih pokreta otvorio je Sibilin ormar s odećom. Ne mareći za odeću, obema rukama je sve izbacio iz ormara.

Nogama je to odgurnuo pod sto, kako bi mogao zatvoriti krila ormara.

Pogledao je ubicu, koji se čitavim telom oslanjao o zid, boreći se da dođe do vazduha i da opet obuzda oštru bol u glavi.

— Ulazi! — rekao mu je Majk.

Ubica se nije ni pomakao, kao da ga nije ni čuo, ni razumeo.

— Ulazi, da proveriš da li blefiram — prosiktao je Majk i obema rukama uhvatio zločinca za okovratnik već pokidane košulje.

Poput prazne vreće, ubacio je izudaranog bandita u ormar.

Nekoliko dugih trenutaka nemo ga je posmatrao, kao da se još uvek nećka da li da nastavi s onim što je namenio ubici.

— Prijatelju, pomoli se bogu, ako misliš da on i takvima pomaže! — preporučio mu je Majk.

Čovek nije shvatio šta plavokosi mladić namerava. Zguren, presavinutog tela, stajao je u ormaru, rukama se oslonivši o bočne strane, kao da se ormar ljulja.

Majk je zatvorio krila ormara. Okrenuo je ključ u bravi.

Sekundu — dve potrajala je tišina.

Bond je iskoristio trenutak kada mu se pogled sreo s Majkovim.

— Šta nameravaš da uradiš? — upitao je šapatom prijatelja.

— Videćeš!

Sporim, ležernim pokretom, Majk je iz korica izvukao svoj teški revolver.

Pokucao je o ormar.

— Javi se kad shvatiš da ne blefiram! — poručio je zlikovcu.

Zvuk njegove poslednje reči još je visio u vazduhu, kad je pucanj presekao noć nad Amrosom.

Miris gustog barutnog dima odmah je ispunio sobu.

Metak je napravio rupu na vratima ormara, gotovo baš na sredini, u visini ramena.

Neko vreme je potrajala tišina.

Jeka eksplozija još je titrala u ušima prisutnih kada je odjeknuo novi pucanj.

To tane je nešto niže prošlo kroz tanko drvo nevelikog devojčinog ormara.

Ipak, ubica je imao sreće.

Nije oklevao, nije hteo da dozvoli da Majk još jednom stavi na probu njegovu sreću.

— Ne, ne pucaj! Ne pucaj! O. K. Sve ću reći! Reći ću sve što znam! — vrištao je ubica iz ormara.

Njegovi udarci u vrata samo što nisu razneli ormar.

No, Majk Stend nije žurio. Pogledao je Bonda i namignuo mu.

Bio je svestan da je ovakvim postupkom mogao ubiti čoveka, no morao je i na to pristati, znajući da nema drugog izbora.

Otvorio je vrata.

Izbezumljen, pogleda uprtog u zadimljenu cev Majkovog revolvera, preplašeni plaćeni ubica jedva je iskoračio iz ormara.

— Sve ću reći! — potvrdio je i pre nego li ga je Majk bilo šta upitao.

12

Barbara!

Ne čekajući da devojka odgovori na njegov poziv, starac je ušao u njenu sobu.

Iako je bilo rano jutro, stari gospodin Lidford bio je besprekorno odeven, kao da se priprema na prijem kod kakvog uvaženog prijatelja.

Crno odelo od svetlucavog, tankog platna, lepo je isticalo belinu njegove svetle, nežne puti. Sedu, kratku kosu terao je unazad, otkrivajući visoko čelo s tri duboke, dugačke bore.

Oko usana igrao mu je topao osmeh dok je ulazio u sobu svoje unuke.

Velika prostorija kupala se u snopovima jarke sunčeve svetlosti, u kojima još uvek nije bilo one nesnosne vrućine.

Devojka je stajala uz policu s knjigama. Njena raspuštena, tamna kosa padala joj je preko ramena, dodirujući svileni kućni ogrtač.

Leđima je bila okrenuta ulaznim vratima.

— Barbara! — pozvao ju je deda i ušao u sobu.

Zatvorio je za sobom vrata i zastao.

Devojka se okrenula.

Na njenom šarmantnom licu jasno se videlo da nešto nije u redu. U očima su se nazirale suze, a usnice su joj podrhtavale, boreći se da ne puste jecaje.

S Lidfordovog lica odmah je nestao osmeh.

— Šta ti je, lepotice moja? — zabrinutim, nežnim glasom upitao je i koraknuo prema njoj. — Vidi što sam ti doneo? — pokazao je zlatnu ogrlicu na dlanu, kako bi je odobrovoljio.

No, devojka se pomerila korak u stranu i izmakla njegovim rukama, kojim je hteo nežno da ju dotakne i ohrabri zagrljajem.

— Šta ti je? — ponovo se zbunio starac. — Da li ti se šta ružno dogodilo?

— Ne, ali će se dogoditi! — rekao je oštar, muški glas iza starca.

Hitro, na peti lakiranih cipela, stari bogataš se okrenuo. Njegov pogled se susreo s hladnim, nasmrt ozbiljnim pogledom Ričarda Bonda.

Zdepasti, snažni momak mirno je istrpeo strog, čvrst Lidfordov pogled.

— Šta vi tražite ovde? — kruto je upitao bogataš, nakon što se povratio od prvog iznenađenja.

Bond je ćutao.

No, tada je progovorio Majk Stend.

— Osvetu! Osvetu tražimo, gospodine! — rekao je plavokosi mladić.

On se nalazio kod prozora velike Barbarine sobe. Između dvojice prijatelja našao se rančer i njegova unuka, koja je zbunjeno, ništa ne shvatajući, začuđenim pogledom prelazila od jednog do drugog muškarca.

— Ko vam je dozvolio da dođete ovamo? — samo što nije kriknuo starac. — Za ovo ćete mi krvavo platiti, bitange!

Starčevo lice se više nije moglo prepoznati.

Umesto skromnog, smernog osmeha, krv je buknula u njegovim mesnatim obrazima. Tanke usne razvukle su mu se u bezbojnu liniju. Bes je sevao iz njegovih staračkih, mutnih očiju.

— Krvavo ćemo platiti? — uzdahnuo je Majk, a blag titraj u uglu usana jednako je mogao značiti opaku pretnju, koliko i osmeh. — Krv je vaša valuta, to znam. Ja sam platio, unapred. Da bi sebe sačuvali konopca, zbog ubistva nekog sirotog Meksikanca, prosuli ste krv mog brata Ronalda.

— Napolje! — viknuo je starac i ispruženim prstom pokazao prema vratima.

Njegovo visoko, još uvek snažno telo propelo se na prste, u besu.

— Ne galamite, molim vas — tiho je rekao Majk Stend. — Uhvatili smo Frenka Goldmana, a i Sibil Haris smo spasili. Oni će svedočiti protiv vas. Odgovaraćete za nekoliko ubistava; naravno, i za ubistvo mog brata.

Bogataš je mirno saslušao te reči.

One su delovale upravo suprotno od onoga šta su Stend i Bond očekivali.

Stari Kolin Lidford naglo se smirio. Optužbu je primio mirno, ravnodušno. Spustio je pogled na pod, a ramena su mu se opustila, kao da više nema snage.

Neko vreme trajala je nema tišina.

Kada je starac podigao glavu, u njegovim očima više nije bilo onog divljeg sjaja i želje za borbom, za otporom.

Pogledao je svoju unuku, ali je odmah skrenuo pogled u stranu.

— Barbara, ne slušaj te ljude — progovorio je tihim, slomljenim glasom. — Ove optužbe su samo iskonstruirane laži. Ja ću im to dokazati. . .

Pogledao je Majka pravo u oči.

— Gospodine, pustite moju unuku, mi ćemo porazgovarati — rekao je šapatom, a molba se očitovala u mutnom blesku njegovih sivih zenica.

Majk je uzdahnuo pre nego što je odgovorio.

— Zar ne shvatate da je to uzaludno, gospodine Lidford? — upitao je Majk tihim glasom. — Vaša zlodela će izaći na videlo. Svi će smeti reći ono u šta su do sada sumnjali: vaše zlato je krvavo! Imali ste sreće, gospodine, mnogo sreće. Okružili ste se ljudima koji su isti kao i vi. No, došao je kraj vašem gnezdu zmija.

Možda bi Majk i nastavio svoj govor, no neko je iz dvorišta pozvao Lidforda.

Plavokosi mladić se pomakao u stranu i provirio, da vidi ko zove.

Rančer je pokušao iskoristiti taj trenutak.

Bilo je dovoljno da Majku i Bondu samo za trenutak popusti koncentracija, pa da opasni bogataš stupi u akciju. U njegovoj ruci se pojavio mali, dvocevni derindžer. Okrenuo ga je prema Majku.

Devojka je vrisnula videvši oružje.

Taj vrisak spasio je Majka Stenda.

Instinktivno, ni ne razmišljajući o svojim pokretima, otskočio je u stranu. Nije ni video kako se Lidfordov metak zabio samo pedalj od njegove glave. Plavokosi mladić dva puta je pritisnuo obarač.

Iz blizine, pogođen u grudi, stari bogataš Kolin Lidford udario je leđima o zid. Pre nego je dotakao pod, bio je mrtav.

Pucnji su samo za tren prekinuli tihi dolazak jutra, dolazak novog dana. Žuti, blistavi snopovi sunčevog svetla blesnuli su po površini zlatne ogrlice, koju je Lidfordova ruka čvrsto stisnula. Sjaj krvi nije bio tako blistav i lep. Poput magle, barutni dim je odlazio kroz otvoreni prozor, u novi dan.

k r a j

D. T. Recini

VISKI ZA LILI

Moja supruga Lili Golini je hemičar. Vrstan hemičar. Specijalizirala je otrove... Pre dve godine je doktorirala. Odbranila je disertaciju na temu »Kvaternerna amonijumova jedinjenja«. Bio je to zaista dobar rad, čak je i mene zainteresovao...

Zaposlena je u Abbott laboratories S. A. u blizini Epping Šume na istočnim prilazima Londonu. Bavi se eksperimentima a ujedno nadzire rad odelenja za reklamu i propagandu, kontaktira sa zdravstvenim ustanovama, sa predstavništvima u inostranstvu...

Ja sam pravnik. Radim već deset godina u velikom Osiguravajućem zavodu, u odelenju za osiguranje lica od posledica nesrećnog slučaja. Nisam ni blizu toliko uspešan kao moja cenjena supruga. Čak su mi i mesečna primanja daleko manja... Jedina pametna stvar koju sam učinio, je da sam osigurao naše živote za slučaj smrti...

Svi naši prijatelji verovali su da je Lili šarmantna i krotka. Kada bi ih zamolio da je opišu, jednom jedinom reči, nesumnjivo bi upotrebili reč »Slatka«.

Na žalost, ja sam bio drugog mišljenja.

Dobro sam poznavao sve njene ćudi. Deset godina u braku, činilo mi se kao večnost. Nisam više mogao da podnesem svakodnevna omalovažavanja. Razvod nije dolazio u obzir. Imali smo dvoje divne dece koju sam obožavao. U slučaju razvoda sud bi decu dodelio supruzi, a ja bih bio obavezan da plaćam visoku alimentaciju...

Odlučio sam da je ubijem...

Dobro sam poznavao sve njene navike. Retko smo izlazili zajedno. Kada bi izašli, Lili bi se potrudila da budemo u »otmenom društvu« koje je po svom ukusu pažljivo odabirala. Sve moje prijatelje okarakterisala je kao alkoholičare i propalice. U neku ruku bila je u pravu. Moje najveće ljubavi u životu bile su: alkohol, žene i novac...

U takvim prilikama zajedničkih izlazaka, Lili je sa indignacijom odbijala svako alkoholno piće. Svi koji su je dobro poznavali znali su za ovu njenu »naviku« pa nisu insistirali. Međutim, sažaljivo bi je posmatrali kada bi uočili kako njen »dragi suprug« unosi u sebe ogromne količine Kentaki viskija.

Na žalost prava slika bila je sasvim drugačija. Moja draga Lili, pila je krišom. Svako veče pre nego što bi otišli na spavanje, nasula bi sebi punu čašu viskija, sa obavezne dve kocke šećera. Kada bi se šećer isto-

pio, tekućinu bi popila naiskap. To je pospešivalo njen san...

Sve njene prijateljice verovale su da je mučenica, koja provodi teške trenutke svoga života, sa dvoje dece u ni malo srećnom braku. Svi su je sažaljevali, svi izuzev mene...

Zbog prirode posla, zbog izmišljenih razloga, imao sam tu sreću, da je u toku celoga dana viđam samo jedanput. Uveče. Svako jutro ustajao sam u osam. Pripremio bih doručak. Popio bih vrelu kafu, dok bih ostatak ostavljao na ivici šporeta, da bude topla kada se Lili probudi... Na posao sam odlazio peške. Automobil sam ostavljao u garaži, za Lili. Tako je to bilo svakoga dana. Punih deset godina.

Jednoga jutra Lili je ustala ranije nego obično. Bio sam krajnje iznenađen. Zajedno smao popili kafu. Pre nego sam krenuo na posao, ljubazno me je zamolila:

— Mili, molim te, prođi uz put pored apoteke i kupi mi oksalnu kiselinu.

Začuđeno sam je pogledao. — Zbog čega?

— Imam neku mrlju od mastila na svojoj novoj haljini.

— U redu, oksalnu kiselinu. — Glasno sam ponovio.

— Da ti zapišem?

— Ne, nije potrebno.

Obukao sam kišni mantil i izašao. Za ovih deset godina braka sa Lili, dosta toga sam naučio iz hemije. Posebno su me zanimali otrovi. To je bilo jedino zajedničko što sam imao sa suprugom. Interesovanje za otrove... Dobro sam znao da je oksalna kiselina beli kristal rastvorljiv u vodi. Dvobazna kiselina... Simptomi trovanja nastupaju kao posledica kaustičnog delovanja, odnosno taloženja kalcijuma, usled čega dolazi do deficita kalcijuma, koji je neophodan za brojne fiziološke procese. Nastaju nervni poremećaji, drhtanje, grčevi i najzad koma. Smrt nastupa, pri većim količinama, usled prestanka rada srca. Terapija je brzo ispiranje želuca, a dalje simptomatska. Toliko je bilo moje znanje iz ove oblasti.

Izašao sam sa posla tačno u sedamnaest časova. Pri povratku kući, svratio sam u apoteku. Trudio sam se da izgledam nonšalantno. Apotekar, čovek od svojih sedamdesetak godina sa debelim naočarima pažljivo me je osmotrio. Nisam se dao zbuniti. Stavio je na tezgu jednu flašu sa crnom etiketom.

— To su tri unce. Morate se potpisati u knjigu. — Otvorio je knjigu koja je bila pred njim na pultu i prstom mi je pokazao gde da stavim svoj potpis.

— Potpisati? — Pravio sam se iznenađen. — Zašto?

— U flaši ima dovoljno otrova da se mnogo ljudi otpremi na drugi svet. Morate navesti i razlog zašto Vam je potrebna oksalna kiselina.

— Razlog? To je za moju ženu...

Apotekar me je zapanjeno pogledao i ustuknuo korak nazad. Shvativši da sam pogrešio, pokušao sam da se opravdam. Sada ne znam koliko sam u tome uspeo.

— Ne, ne tako kako Vi mislite. Ima mrlju od mastila na novoj haljini.

Učinilo mi se da je objašnjenje zadovoljavajuće. Tako je i bilo. Nestao je zapanjeni izraz iz njegovih očiju. Mirno mi se obratio:

— Razumem. — Mogao sam i pretpostaviti da nemate ubilačke namere.

Ali, kada bolje razmislim, razvod košta oko pet stotina funti. Tu su i drugi troškovi, alimentacija. Oksal-

na kiselina je daleko jeftinija, delotvornija. Kada se sve sračuna...

I ja sam se duboko zamislio. Posebno kada sam se setio da Lili unazad dve godine nije kupovala nove haljine...

Stigao sam kući. Začudo, Lili me je dočekala. Predao sam joj flašu i zamolio sam je da pažljivo postupa. Posle nekoliko dana skoro da sam zaboravio na ovaj događaj...

Ali, Lili nije.

Jednoga jutra, čim sam otišao na posao, Lili se povukla u kupatilo. Predpostavljam da se dugo tuširala. Našminkala se. Obukla je providnu spavaćicu i prešla u kuhinju...

Nasula je celu flašu oksalne kiseline u lonac sa kafom koja je stajala na ivici šporeta. Pažljivo je mešala tekućinu. Sipala je u šolju smrtonosni napitak. Otpila je gutljaj. Sačekala je par minuta. Zatim je otišla do telefona. Počela je da kašlje. Histeričnim glasom pozvala je bolnicu.

Lekar je brzo stigao. Vrata su bila otključana. Lili je ležala na podu u grču. Telo joj je podrhtavalo...

Isprali su joj stomak. Zatim su joj dali neke preparate. Solju sa ostacima kafe pažljivo su spakovali radi analize.

Lili je iscrpljena ležala na krevetu.

— Šta se desilo sa Vama? — Zabrinuto je upitao lekar kada se oporavila.

— Nemam pojma — odgovarala je jedva čujnim šapatom. — Možda, možda, moj suprug je pre kratkog vremena kupio oksalnu kiselinu... Ipak, ne mogu da verujem, flaša, flaša je još uvek u podrumu...

Brižljivo su pregledali podrum. Flašu sa etiketom lako su pronašli. Bila je na vidnom mestu.

— Moramo obavestiti policiju gospođo Golini.

Da, zamislite, moja cenjena supruga, kada se udala za mene, čak me nije udostojila ni time da uzme moje prezime. Zadržala je svoje. To joj nikada nisam oprostio...

— Da li zaista to morate?

— Vi ne shvatate svu težinu situacije. Da nas niste odmah pozvali, verovatno bi ste bili mrtvi. Možda se radi o pokušaju ubistva.

Prinela je ruku ustima da priguši krik.

Tri sata kasnije došla je policija. Izveli su me i poveli kod okružnog tužioca. Bio sam zaprepašćen. U sobi su sedeli: tužilac, okružni šerif, lekar, Lili i apotekar. Svi pogledi bili su uprti u mene...

Ranije, nisam bio svestan da će to biti tako teška uloga. Ipak, prihvatio sam igru.

— Da li je u pitanju oksalna kiselina? — Upitao sam.

Pogledao sam Lili, ali je ona demonstrativno okrenula glavu.

Ostali su me iznenađeno pogledali. Tužilac je udario pesnicom po stolu.

— Da li ste vi sipali oksalnu kiselinu u crnu kafu? Da li ste znali da će Vaša žena piti tu kafu? Da li ste prošle nedelje bili u apoteci? — pitanja su navirala jedno za drugim.

— Da, razume se.

U sobi je zavladala tišina. Tužilac me je skoro smoždio pogledom.

— Dakle, imali ste nameru da ubijete svoju ženu?

— Ne, nikako, ni u kom slučaju. Ja je još uvek volim... hteo sam samo da je zaplašim, da je opomenem, da se zamisli nad svojim ponašanjem, da se osvetim za sva ona omalovažavanja, da... nikada nisam pomislio na ubistva...

U flaši je bila velika količina otrova, dovoljno da nas sve ubijete. — ogorčeno je uzvratio tužilac.

— Zar?

— Vi ste ludi ili se pravite ludi? Izgleda ne shvatate šta ste učinili? Ne shvatate svu težinu situacije? Ne zavaravajte se! Vaša je izjava stenografski zabeležena. Pruža mi dovoljno osnove da podignem jaku optužnicu. Optužiću Vas za nanošenje telesne povrede i pokušaj ubistva...

— Neće Vam uspeti, nisam hteo da je ubijem, možda, možda sam kriv za njeno povređivanje. Žao mi je, nadam se da će se brzo oporaviti...

Nisam uspeo da završim misao. U tom trenutku, Lili je dobila histerični napad. Skočila je sa stolice. Krenula je prema tužiocu. Nemoćno je lomila ruke.

— Ne, ne! To nije moguće! Moj suprug nije kriv! Ne sme biti osuđen. Sve je to vleika greška. Verujte on je nevin. Ja sam sama sipala otrov u kafu, htela sam...

Tužilac se trijumfalno okrenuo prema ostalima:

— Hrabra žena, žrtvuje se hoće da zaštiti svoga supruga...

Suđenje nije dugo trajalo. Moj branilac, čuveni okružni advokat dr. Serž Sikim odlično je obavio svoj posao. Porota je uzela u obzir sve olakšavajuće okolnosti: primerna prošlost, iskren, priznanje, činjenicu da teške posledice nisu nastupile... — Dve godine strogog zatvora — sudija je objavio presudu. U sudnici niko nije bio iznenađen. Svi su presudu primili mirno. Saopštio sam svome advokatu da se protiv presude neću žaliti i da želim da odmah budem upućen na izdržavanje kazne. U jednom trenutku, u sali primetio sam svoju suprugu. Preko lica joj je preleteo zagonetni osmeh...

U zatvoru sam upoznao Alberta Vejda. Hteo to ili ne, sa njim ću duže vreme da delim istu sudbinu. I, što je najgore i istu sobu.

Skočio je sa kreveta i srdačno mi je protresao ruku. Veselo se predstavio:

— Zovem se Albert. Albert Vejd. Osuđen sam na trideset godina, zbog ubistva supruge. Otrovao sam je arsenikom. Zašto si ti ovde?

Trgao sam se pri pomisli na arsen. Dobro sam znao njegove osobine: letalna doza za odraslu osobu je svega oko 0,2 grama. Paraliza kapilara, sivilo i hladnoća kože. Smrt nastupa kao posledica paralize centra za disanje ili kolapsa...

— Drago mi je, zovem se D. T. Robins. — predstavio sam se. — Osuđen sam na dve godine zbog pokušaja ubistva. Pokušao sam da otrujem svoju suprugu. Drago mi je što ću imati tako prijatno društvo. Imaćemo dovoljno vremena da izmenjamo iskustva...

— Koji si otrov koristio?

— Oksalnu kiselinu.

— Nije mi poznata. U mome kraju uvek koriste arsenik. Daleko je efikasniji i nikada ne zataji.

Prezrivo sam ga pogledao. Nagnuo sam se prema njemu i tiho mu šapnuo na uvo:

— Molim te da ovo ostane među nama. Ja joj uopšte nisam dao otrov. Moja žena je sve vešto aranžirala. Sve upućuje na to, da sam ja pokušao da je ubijem. Ali, to nije istina... Međutim, ja sam joj učinio to zadovoljstvo da prihvatim krivicu na sebe. Najinteresantnije je to da i ona i ja znamo da nije tako.

Albert se odmakao od mene.

— To je neverovatno.

Zamišljeno sam klimnuo glavom.

— Da, ipak je tako.

— Ti si dakle priznao pokušaj ubistva mada to nije istina?

— Da.

— Očigledno je da nisi za zatvor. Ti si lud. Neuropsihijatrija plače za tobom...

— Možda, zamišljeno sam primetio...

Od toga vremena Albert više nije stupao sa mnom u razgovore. Izbegavao me je. Možda sam proigrao njegovo poverenje ili je postojao drugi razlog. Možda, možda me se plašio...

*

Vreme je sporo prolazilo. Svakoga dana, tačnije uveče upisivao sam »recku« na prljavi zatvorski zid...

Šezdeset i trećeg dana moga boravka u ovom »hotelu« pozvao me je upravnik zatvora. Sedeo je u dubokoj kožnoj fotelji, pomalo ukrućen.

— Imam za vas tužnu vest gospodine Robins, Vaša supruga Lili je prekjuče umrla...

Prekinuo je u pola reči i pažljivo me je osmotrio. Stajao sam na sredini sobe zureći u pod. Vešto sam izbegao njegov pogled. Nervozno sam prošao rukom kroz kosu. Duboko sam uzdahnuo.

— Da Robins. Sve ukazuje na to da je izvršila samoubistvo. Otrovala se. Lekari veruju da je u pitanju Akonitin... Za sada Vam ne mogu reći ništa određeno.

Hteo to ili ne, kroz glavu mi je proletela misao o ovom otrovu... Alkaloid iz biljke Aconitum Napellus, jak analgetik. Veoma toksičan. veoma postojan. Muka, vrtoglavica, besvesno stanje, usporeno disanje. Smrt nastupa veoma brzo kao posledica paralize respiratornog centra...

— To je užasno — prošaptao sam uzbuđenim glasom.

Upravnik je ustao iz svoje udobne fotelje i počeo da šeta po sobi. Sa tugom sam ga posmatrao: ja ću uskoro napustiti ovo bedno mesto, dok on, po mojoj proceni do penzije ima sigurno desetak godina.

— Ovoga puta imate sreće gospodine Robins. Sigurno bi Vas okrivili za njenu smrt, da niste u zatvoru. Ovako, imate savršen alibi. Bolji zaista ne može biti.

— Sirota Lili — rekao sam tužno — samoubistvo... da, često je govorila da će sebi oduzeti život. Tako je bilo i u mom slučaju. I onda se sama pokušala ubiti. Međutim, ja sam preuzeo krivicu na sebe... zašto? — da bih to sakrio od dece, da bih sačuvao njen ugled, da bih...

Zaprepašćeno me je pogledao.

— Divim se Vašem samopožrtvovanju.

Vratio sam se u ćeliju. Ovoga puta ne za dugo...

Ne mogavši da sakrijem svoje uzbuđenje odmah sam stupio u razgovor sa Albertom:

— Zamisli, upravo mi je saopšteno da je moja supruga izvršila samoubistvo. Otrovala se. Na mene, normalno, ne pada sumnja pošto imam savršen alibi. Već dugo sam u zatvoru.

Albert nije bio raspoložen za razgovor.

— Jasno mi je — procedio je kroz zube, a zatim ućutao.

Tišina je dugo trajala. Predugo...

— Znaš, nešto bih ti ispričao. Smao, moraš mi obećati da će to ostati naša tajna.

—Naravno.

— Svako veče pre spavanja, moja Lili je ispijala veliku čašu viskija, sa obavezne dve kockice šećera... U jednoj kutiji ima tačno dve stotine

kockica... Teško bi ko primetio i otkrio jednu kocku šećera dobro natopljenu akonitumom koja se nalazi pri dnu kutije...

Albert je skočio sa kreveta i zadivljeno me je posmatrao.

— Dugujem ti izvinjenje. Jako sam te potcenio, ti si profesionalac. Kako sam bio naivan...

Ne mogu reći da mi ove reči nisu prijale. Nadmeno sam se ispravio u niskoj ćeliji: — Nije važno, zaboravi — potapšao sam ga po ramenu —kao što vidiš postoje i bolji otrovi od arsenika. Ti moraš da odležiš trideset godina. Vidiš, ja, nekoliko kapi akonitina... već sledećeg meseca dobiću pomilovanje. Prosto ne mogu da verujem. Sve je ispalo isuviše lepo...

Vrata ćelije sa treskom su se otvorila. Ušao je upravnik u pratnji dva stražara. Na licu mu je igrao ledeni osmeh.

— Sve bi zaista bilo lepo, gospodine Robins. Samo, na žalost, zaboravili ste na jednu sitnicu. Naša kaznionа, svaka ćelija opremljena je najsavremenijim prislušnim uređajima, svaki interesantan razgovor se snimi...

Trideset godina je dugo vreme. Najgore je to, što Albert Vejd ne igra šah...

K R A J

UZBUDLJIVO!
DRAMATIČNO!
NEPREDVIDIVO!

EDICIJA HEJZI

NEPONOVLJIVO!
ATRAKTIVNO!
ŽESTOKO!

SUPERROMANI O

SUPERDETEKTIVI

PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA!

KONKURS
ZA VESTERN ROMAN

Redakcija VESTERN ROMANA X—100 raspisuje stalni konkurs za vestern romane koji će se objavljivati u istoimenoj ediciji. Rukopisi treba da su obima od oko 8 autorskih tabaka (115 do 130 stranica sa 30 redova i 60—65 slovnih mesta, novinarskog proreda, otkucani na pisaćoj mašini). Nagrađenih romana neće biti nego će Redakcija otkupiti svaki roman koji bude odgovarao njenim kriterijima, a o čemu će odlučiti posebni žiri. Rok slanja rukopisa nije ograničen. Informacije na telefon 021/623-170.

Rukopise slati na adresu:
»DNEVNIK«, Redakcija vestern romana
21000 Novi Sad
Vojvođanskih brigada br. 7/XII

PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA! PAZNJA!

U SLEDEĆEM BROJU

Dž. Ejvz

PATROLA NAREDNIKA BILA VEJLIJA

Dok je konj jurio kao vetar, čovek prinese kundak puške uz obraz i opali dva hica. To je nateralo Indijance da skrenu konje i prošišaju mimo zaustavljene kočije, a onda bradonja opali na poslednjeg jahača u kožnoj lovačkoj košulji izvezenoj crvenom vunicom. . .

JUGOBANKA

DOĐITE DA SE DOGOVORIMO

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128096